Tidskrift för SCHACK

6

Årgång 91 • Augusti • 1985

TfS TIDSKRIFT för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 33 Göteborg
Postgiro 60 46 34-6 Bankgiro 424-0131

Ägare	Sveriges Schackförbund, Ordförande Christer Wänéus. Tel. 011-16 55 59.
Kansli:	Rainer Mathiesen, Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm, 08-58 29 90.
Redaktör och ansvarig utgivare	Lars Göran Ribeck, Nyebrogatan 5 J, 441 34 Alingsås, 0322-373 23.
Prenumeration	Håkan Olsén, tel. 031-44 26 17
Redaktion:	Håkan Olsén, Ove Kinnmark, 031-47 74 08, Lennart Hansson, 08-30 63 16, Michael Wiedenkeller, 08-742 61 17, Bo Plato, 0451-128 50, Sthig Jonasson, 018-10 64 13
Juniorfrågor	Lars Åke Karlgren, Box 126, 452 01 Strömstad, 0526-136 09, Lars Bäckström, Sveriges Schackförbund, 08-84 89 20.
Prenumerationspris 1985	inom Europa kr. 110:-, utom Europa $ 13:-.

INNEHÅLL

SM i Uppsala	195	SM-potpurri	218
SSF söker redaktör till TfS	206	Interzonturneringarna	225
SSF:s kongress	207	Kommande turneringar	226
Klart för ny VM-match	208	Studier	227
Avbrott!	209	Problem	229
SCHACKjunioren	211	**Annonser och manuskript till TfS/7 senast den 3/9.**	
Junior-SM	215		
NM i Gjøvik	217		

Omslagsbilden: Ralf Åkesson, SK SASS Stockholm, svensk mästare 1985.
Foto: Roland Åselius.

NYINKOMMEN LITTERATUR

Taimanow: Königsindisch. Sämisch-System bis Vierbauernvariante	i	221 s	67:-
Euwe: Damengambit I-II. Orthodox, Cambridge-Springs, Tarrasch	h	336	121:-
Keene: The Evolution of Chess Opening Theory	h	220	103:-
Taulbut: Play the Bogo-Indian	h	152	94:-
Eales: Chess. The History of a Game	i	240	198:-
Kažic/Keene/Lim: The Official Laws of Chess	i	118	78:-
Hopper/Whyld: The Oxford Companion to Chess	i	407	236:-
del Rio: The War of the Chessmen	i	184	275:-
Postma: Leonid Stein	h	168	93:-
Hammond m.fl.: C.J.S. Purdy. His Life, Games and Writings	h	362	198:-
Karpov: Miniatures from the World Champions	h	163	94:-
Matanovic: Encyklopedia slutspel. Bd 2. Tornslutspel 1	i	422	256:-
Averbakh: Comprehensive Chess Endings, vol. 2. Bishop against Knight Endings, Rook against Minor Piece Endings	i	249	236:-
Freidl: Das Gedult Buch. David Gedult und seine Partien	i	96	60:-
Chandler: Tournament Chess, vol. 14	h	1347 p	226:-
Chandler: Tournament Chess, vol. 15	h	1342 p	226:-
Chandler: Tournament Chess, vol. 16	h	1246 p	226:-
Marcks: Uppsala 1985. SM 1. Åkesson		120 p	40:-

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet.
Ring eller skriv till oss och begär upplysningar.

Moms och porto tillkommer. Snabba leveranser. Begär prislista!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 15 Malmö
Ordertelefon 040/16 28 61. Postgiro 63 19 45-3

Gösta Svenn

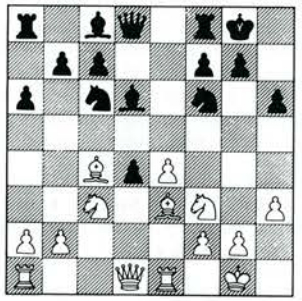
Ralf Åkesson Sverigemästare

I kamp med Nemesis och Hybris

Det spelades 120 partier i denna den starkaste SM-gruppen någonsin, de flesta hårda kamppartier. Bortåt 5—6 000 drag utfördes, varav många innebar blixtrande kombinationer, pjäsoffer, damoffer, brutala kungsangrepp, forcerade mattvarianter och så vidare men det i särklass vackraste var ett oansenligt, tystlåtet, nästan blygsamt litet vinstdrag av en vit löpare: en bonde togs tillbaka och plötsligt var den till synes solida svarta ställningen positionellt fallfärdig.

Ett försynt, icke-bullrande drag. Ett drag att förälska sig i. Draget helt enkelt.

Därtill kreerat av den nyblivne Sverigemästaren.

Nr 115 NIMZOINDISKT

Ralf Åkesson-Lars Karlsson

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 Sc6 5. Sf3 a6 6. Ld3 d5 7. 0-0 dxc4 8. Lxc4 0-0 9. h3 Ld6 10. e4 e5 11. Le3 h6 12. Te1 exd4?

Svart vill lätta på trycket i centrum med ett par byten och kombinera utvecklandet av problembarnet på c8 med bondeframryckningar på damflygeln, en normal befrielsestrategi i en sådan här ställningstyp. Lika normalt hade nu varit att slå tillbaka med springaren, givetvis för att behålla löparparet nu när ställningen börjar öppnas och för att skjuta startskottet till den tematiska bondestormen f4 följt av e5.

Men... (se diagram ovan)

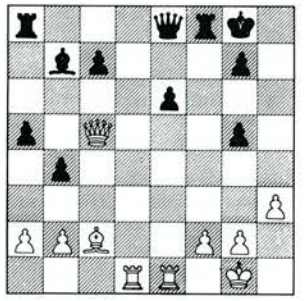
13. Lxd4!!

Tvärtemot alla triviala principer. Den svartfältade delen av löparparet försvinner och f-bonden blir kvar i startblocken — det låter som ett veritabelt klantdrag.

Och det är raka motsatsen. Ralf har sett att e4-e5 kommer ändå, behövs ingen f-bonde här, han har förstått att en snabb mobilisering och centralisering av damen och a-tornet är viktigare än löparparet, allt medan svart, just på grund av hotet e4-e5, inte får tid att lösa problemet med Lc8. Någon tematisk befrielsestrategi med bönderna på damflygeln blir det heller inte tal om, alltså: 13. — Sxd4 14. Dxd4 c5 15. De3 b5 p.g.a 16. Ld3! Le7 17. e5 Sd5 18. De4.

Så enkelt, lättflytande och elegant kan lösandet av ställningsproblem vara ibland: tänk som en dåre, agera som ett geni. Resten av partiet är en njutbar och mäktig uppvisning i grenen Samarbete mellan **alla** pjäser.

13. — Sxd4 14. Dxd4 b5 15. Lb3 b4 16. Sa4 Le7 17. De3 Lb7 18. Tad1 De8 19. e5 Se4 20. Lc2 Sg5 21. Sxg5 hxg5 22. Sc5 Lxc5 23. Dxc5 a5 24. e6 fxe6

25. Txe6! Dh5 26. Tg6 a4 27. Td7 **1—0**

När man har njutit klart av uppvisningen och gett de vita pjäserna en stående ovation, inser man att svart i sitt tolfte drag hade gjort bäst i att **öka** trycket mot vits centrum med Te8. Vit hade dock haft den bättre ställningen genom sitt utvecklingsförsprång och sin terrängfördel.

Detta parti spelades i femte ronden och innebar Ralfs femte raka seger. Ett åkessonskt järtecken — han brukar ju rivstarta när han har tänkt sig att lägga beslag på stora titlar, minns Groningen -81. Vinsten över Karlsson innebar samtidigt den tredje raka mot presumtiva huvudkonkurrenter om mästerskapet, i ronderna tre och fyra hade nämligen de två senaste årens mästare Axel Ornstein och Lars-Åke Schneider besegrats. Partiet mot Ornstein var ett idogt och ihärdigt tryckande på damflygeln av Åkesson, tills Axel beslöt sig för att storma fram på kungsflygeln. Därefter ven förändringens vind raskt över ställningen, i vilken riktning rådde det inget tvivel om.

Nr 116 NIMZOINDISKT

Ralf Åkesson-Axel Ornstein

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4.Lg5 c5 5. d5 Lxc3† 6. bxc3 h6 7. Lh4 d6 8. e3 e5 9. f3 Lf5 10. e4

Med detta drag vinkar Tajmanov i Encyklopedin farväl till spelarna. Som färdkost på denna leningradresa bjuder han på omdömet "vit står något bättre".

10. — Lc8 11. Ld3 Sbd7 12. Se2 Sf8 13. Lf2 Sg6 14. g3

De facto med idén att föra över kungstornet till damflygeln, det vill säga om svart satsar på lång rockad, vilket han gör i det här partiet. Rockerar svart däremot kort, är dylika subtila tornmanövrer självfallet inte intressanta längre.

Ornstein menar att 14. Tb1 var exaktare "för att försvåra svarts utveckling". Å andra sidan kunde svart, redan i sitt trettonde drag, ha spelat Ld7. Således var **13.** Tb1 exaktast, eller rent av **11.** Tb1.

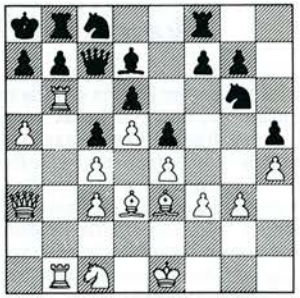
14. — Ld7 15. Tb1 Dc7 16. Le3 0-0-0 17. h4 h5 18. Th2 Kb8 19. Sc1 Ka8 20. Thb2 Tb8 21. a4 Thf8?

Bägge spelarna var överens om att 21. — b6! måste spelas. Idén är att låsa flygeln med a7-a5 och om vit spelar 22. a5 så klipper svart helt enkelt.

22. a5! Sg8

För girigbuken finns här 22. — Dxa5 men efter 23. Ta2 Dd8 (ännu en girighet — 23. — Dxc3† — är ett ställningsbrott som straffar sig: 24. Ld2 Dd4 25. Se2! Dxd3 26. Txa7†! Kxa7 27. Tal† Kb6 28. La5† Ka6 29. Lc7 med matt, och 23. — Dc7 möter samma hårda behandling: 24. Txa7†! Kxa7 25. Ta1† Kb6 26. Db3† och matt i nästa) får svart finna sig i en lindansartillvaro med ständigt försvarande och drömmar om motspel på kungsflygeln blir inget annat än just drömmar. Vit kan laborera med olika manövrer för att bryta igenom — Lc2—a4 (och eventuellt — c6 om svart har spelat b6), Sb3—a5 (och kanske xb7 eller —c6), Sb3—a1—c2—a3—b5 osv. Och när svarts pjäser står och trängs kring fälten b8, b7, c7, c8 så finns det ju alla möjligheter i världen att spekulera kring breaket f3-f4.

23. Tb6 S8e7 24. Db3 Sc8 25. Da3

25. — f5?!

"En bortsättning **och** dåligt bondeoffer". sa Axel (vilket han i Svenska Dagbladet smidigt sammanfattade som "desperation")...

Han får ju en vacker springarpostering på d6 och vits torn hamnar (tillfälligt) på avvägar. Men hur hade då vit stångat sig igenom om svart förhållit sig passiv? "Tja, offer på c5 vid rätt tillfälle", sa Ralf. Det här verkar ha varit något av de svävande bedömningarnas parti; om utgången efter svarts senaste drag svävade dock ingen på målet.

26. Lxc5! dxc5 27. Txg6 Sd6 28. Sb3 fxe4 29. fxe4 Le8 30. Te6 Ld7 31. Sxc5 Sxc4 32. Lxc4 Lxe6 33. dxe6 Tfc8 34. a6 Dxc5 35. Dxc5 Txc5 36. axb7† Txb7 37. Txb7 Txc4 38. e7 1—0

Inga träd tillåts som bekant växa högre än att vi har kontroll på dem, så i rond sex var det väl bara på sin plats att Nemesis stod framför Åkesson. För att stoppa eventuella ansatser till Hybris hos Ralf, kantänka. Det var Jonny Hector som slog hans scheveningenska försvar i spillror med en bondestorm på kungsflygeln.

Efter ytterligare en förlust — mot Anders Eriksson — borde Ralf istället ha varit ansatt av tvivel, givetvis en tillgång hos intelligenta människor.

Tvivlar gör däremot inte Thomas. Ernst, alltså, som nu övertog ledningen. Till den trivsamma positionen hade han slitit sig fram efter att ha pressat ut 1,5 poäng ur avbrotten mot Hector och Lind och en helpinne ur mastodontavbrottet mot Schütz — 105 drag, slutet finns i ''godispåsen'', i nästa nr av TfS. Ernst kämpade för övrigt genom hela turneringen ganska framgångsrikt med tuffa avbrott,

sju stycken om man ska räkna med sista rondens parti mot Lars Karlsson, som ju aldrig avbröts men likväl pågick i åtta timmar. Med avbrott brukar det vara så märkligt; har turneringen väl börjat med ett par så kommer förseglingskuverten ofelbart nerseglandes efter vart och vartannat parti.

Thomas Ernst är alltså ingen vacklande natur, han tror på sig själv och älskar sina ställningar — en framträdande schacklig representant för det årtionde vi befinner oss i, om man så vill.

Att turneringen för hans del skulle bli "lång", förebådade redan första rondens parti. Trots att öppningens skarpa offerfyrverkerier lovade ett snabbt klipp, gick partiet till avbrott i ett inte alltför enkelt vunnet slutspel. Det häftiga bombardemanget i spelöppningen är hans motståndare förvisso inte helt oskyldig till. Matti Svenn förklarar vad som är vad i den invecklade härvan.

Nr 117 SICILIANSKT

Thomas Ernst-Jonny Hector

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 Sc6 6. Sdb5 Lb4 7. Lf4

Denna komplicerade variant är helt i Ernsts och Hectors smak. Vit uppnår en liten fördel efter 7. a3 Lxc3† 8. Sxc3 d5 9. exd5 exd5 10. Ld3 osv.

7. — Sxe4 8. Sc7† Kf8 9. Df3 d5 10. 0-0-0

Tornet skall vit låta bli. Svart får ett starkt initiativ efter 10. Sxa8 Da5. (Encyklopedin ger 10. — e5 11. Lg3 Sd4 med avgörande fördel/GS.)

10. — Lxc3 11. bxc3 e5

Ett nytt försök. Känt sedan tidigare är 11. — g5 men efter 12. Dxe4 Dxc7 13. Lxc7 dxe4 14. Lb5 Kg7 har vit fördel (15. The1!). Svart har stora svårigheter att utveckla sig.

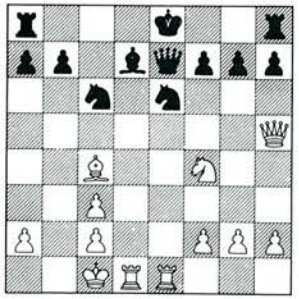
12. Sxd5 Sg5 13. De3.

Vit måste offra pjäs eftersom 13. Lxg5 Dxg5† 14. Kb1 Lg4 inte var att tänka på.

13. — exf4 14. Dc5† Ke8

Men inte 14. — Kg8?? 15. Se7† Dxe7 16. Dxe7 Sxe7 17. Td8 matt.

15. Lc4 Se6 16. The1 Ld7 17. Sxf4 De7 18. Dh5

18. — Kf8

Ger vit möjlighet att kombinera till sig fördel. Vad händer på de två andra försvarsmöjligheterna **18. — Scd8** och **18. — g6?**

En undersökning av det senare alternativet 18. — g6 19. Dh6 ger vid handen att svart inte har lätt att parera Sd5 följt av Sf6† eller Sc7†. T.ex.: 19. — Tc8 20. Sd5 Dd8 (20. — Da3† 21. Kb1 Kd8 22. Sf6 Tc7 23. Lxe6 fxe6 24. Dg7) 21. Dg7 med avgörande fördel.

SM 1985

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	P
1. R Åkesson	IM	2425	—	0	½	1	1	0	1	1	½	0	1	1	1	1	1	1	11
2. T Ernst	IM	2450	1	—	½	½	1	1	½	½	0	1	0	1	1	1	1	½	10½
3. N-G Renman	IM	2425	½	½	—	½	½	1	½	0	½	1	½	1	1	1	1	1	10½
4. L Karlsson	IGM	2550	0	½	½	—	½	½	½	1	½	1	1	1	½	1	1	1	10½
5. M Wiedenkeller	IM	2450	0	0	½	½	—	1	1	½	½	1	1	1	1	½	1	½	10
6. J Hector		2295	1	0	0	½	0	—	½	0	1	1	½	1	1	½	1	1	9
7. L-Å Schneider	IM	2425	0	½	½	½	0	½	—	1	1	0	1	1	0	1	1	1	9
8. A Ornstein	IM	2440	0	½	1	0	½	1	0	—	½	½	½	1	0	½	1	1	8
9. J Ingbrandt		2305	½	1	½	½	½	0	0	½	—	½	½	½	1	½	½	½	7½
10. A Eriksson		2285	1	0	0	0	0	0	1	½	½	—	½	1	1	0	0	½	6
11. F Hellers	IM	2470	0	1	½	0	0	½	0	½	½	½	—	½	½	½	1	0	6
12. J Johansson		2275	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	—	1	1	1	1	5
13. B Bengtsson		2320	0	0	0	½	0	0	1	1	0	0	½	0	—	½	1	½	5
14. B Hammar		2375	0	0	0	0	½	½	0	½	½	1	½	0	½	—	0	1	5
15. I Schütz		2280	0	0	0	0	0	0	0	0	½	1	0	0	0	1	—	1	3½
16. J-O Lind		2295	0	½	0	0	½	0	0	0	½	½	1	0	½	0	0	—	3½

Då är det svårare att bena ut vad som händer efter 18. — Scd8. Snabbt inser man att 19. Txd7 Kxd7 (19. — Dxd7? 20. Sxe6 Sxe6 21. Lxe6 Dc7 22. Lxf7† med avgörande angrepp) 20. Dd5† Kc8 inte ger något. Alltså krävs det aningen lugnare metoder, som 19. Sd5 Da3† 2 0. Kb1 Kf8 21. Sc7! Dxc3! 22. Txe6 och vit får fördel efter såväl 22. — Lxe6 23. Dc5† Kg8 24. Sxa8 Sc6 25. Dd6 (25. Dxc6? Db4† 26. Lb3 bxc6 27. Td8† Df8) som efter 22. — Db4† 23. Lb3 Lxe6 24. Sxa8 Sc6 25. Sc7.

19. Lxe6 Lxe6 20. Txe6 Da3†

20. — fxe6 21. Sg6†!

21. Kb1 Dxc3

Tornet var oätligt vilket framgår av: 21. — fxe6 22. Td7 Se7 (22. — g6 23. Sxg6† Kg8 24. Dg5 h6 25. Df6 Th7 26. Dxe6†) 23. Sxe6† Kg8 24. De5 Sf5 25. Txg7†.

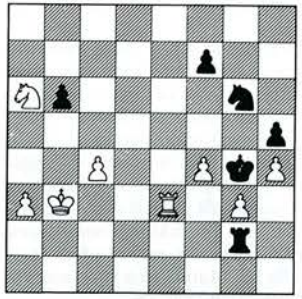
22. Sd5 Da5 23. Te3 Td8

Svart kan inte slingra sig ur greppet med avbytet 23. — Sb4 24. a3 Sxd5 25. Dxd5! Dxd5 26. Txd5 Te8 27.Td7 och vit har vinstställning.

24. a3 h6 25. Tf3 Td7 26. Df5 Dd8 27. Kb2!

Och svart befinner sig i en märklig dragtvångshistoria då det hotar Sc7, därav det följande bondeoffret.

27. — g6 28. Dxg6 Dg5 29. De6 De5† 30. Dxe5 Sxe5 31. Tc3 Kg7 32. Tg3† Sg6 33. f4 Thd8 34. Tgd3 Td6 35. g3 h5 36. Se3 Tb6† 37. Tb3 Txb3† 38. Kxb3 Te8 39. Sf5† Kf6 40. Sd6 Te2 41. h4 Se7 42. Td3 b6 43. Sb5 a6 44. Sc7 Tg2 45. Sxa6 Kf5 46. Te3 Sg6 47. c4 Kg4

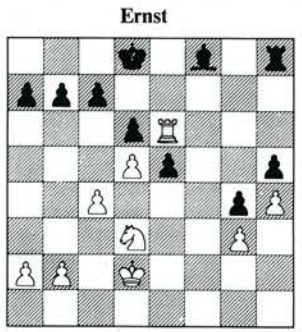
48. f5! Kxf5 49. c5 bxc5 50. Sxc5 Kg4 51. Se4 Sxh4 52. gxh4 f5 53. Sf6† Kxh4 54. Tf3 Kg5 55. Sxh5 (enklast) **Kg4 56. Tf4† Kg5 57. Tf1 1—0**

Efter 57. — Kxh5 58. Txf5† Kg6 59. Tf1 är den svarta kungen tillräckligt avskuren (fem rader räcker).

Kommentarer för TfS: Matti Svenn

Efter att i åttonde ronden ha vunnit ett, givetvis, långt slutspel mot Michael Wiedenkeller, fick även Ernst ta ett nappatag med Hämndens gudinna, med på förhand given utgång. Först mot gamle (nåja) klubbkompisen Ferdinand Hellers, som sedvanligt stänkte in sin Kungsgambit. Man bytte ner till ett slutspel där Thomas alltjämt var i besittning av merbonden men också en mycket passiv ställning.

Ernst bjöd remi men Ferdinand hade ett gott skäl att nobba...

Hellers

27. Sf2!

Just detta, nämligen. En dominant, blockerande springare mot en förskräckligt insnöad löpare. I fortsättningen pressar vit med bönderna på damflygeln, **tvingar** fram aktivitet hos svarts torn — annars kan vits kung i maklig takt invadera på damflygeln — varefter vit plockar h- och g-bönderna och lätt vinner den därpå följande kapplöpningen, där springaren för en gångs skull visar sig mer behjälplig än löparen.

27. — Le7 28. Se4 Ke8 29. b4 Kd7 30. Tg6! c6 31. Tg7 Tf8 32. Th7 cxd5 33. cxd5 Tf5 34. a4 a6 35. b5 axb5 36. axb5 Kd8 37. b6 Kd7 38. Ke2! Tf3

Dragtvång. 38. — Kd8 förlorar bonde med ännu värre konsekvenser: 39. Th8† Kd7 40. Tb8, eller 39. — Lf8 40. Sxd6, eller 39. — Tf8 40. Txh5 och svaret har inte bara blivit av med h-bonden, utan även två tempon jämfört med partiet.

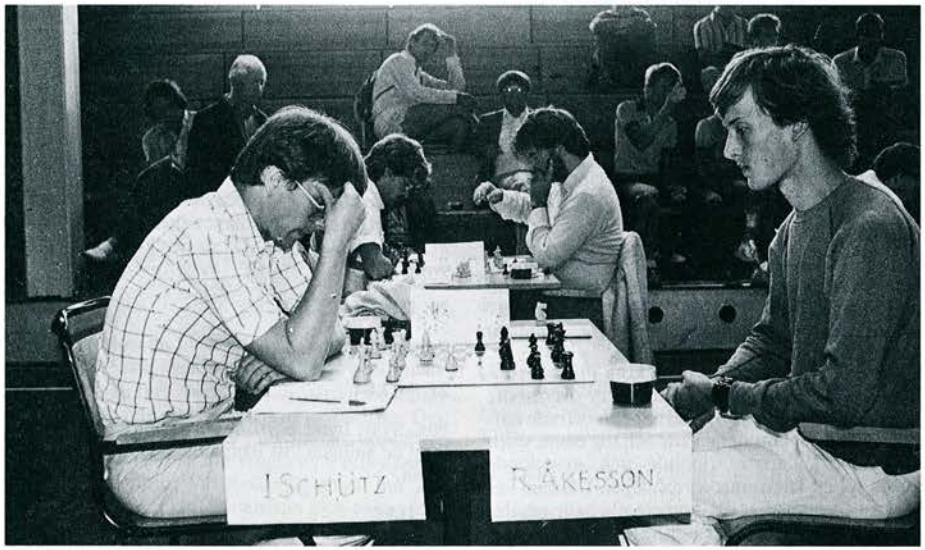
39. Txh5 Tb3 40. Th7 Txb6 41. Sf6† Kd8 42. Sxg4 Tb2† 43. Kf3 b5 44. h5 Tb3† 45. Kg2 Tb2† 46. Kh3 Tb1 47. h6 Lf8 48. Th8 Ke7 49. h7 Lg7 50. Tg8 Th1† 51. Sh2 Kf7 52. h8D Lxh8 53. Txh8 Td1 54. Tb8 Txd5 55. Kg4 Kf6 56. Tf8† Ke7 57. Tb8 Kf6 58. Kh4 e4 59. Sg4† Ke7 60. Se3 Tc5 61. Kg4 d5 62. Sf5† Kd7 63. Kf4 Kc7 64. Ta8 b4 65. Ta1 Kb6 66. g4 Tc2 67. Se3 Td2 68. g5 Kb5 69. g6 Tf2† 70. Ke5 Tf8 71. Sxd5 b3 72. K×e4 Kc5 73. Tc1† Kd6 74. Sf4 Te8† 75. Kf5 Te5† 76. Kf6 Te4 77. Td1† Kc5 78. Se6† Kb4 79. g7 Tg4 80. Sg5 Tf4† 81. Ke5 1-0

Fem ronder senare, i den fjortonde, skulle Ferdinand själv slita sitt hår över en dålig löpare mot en flyfotad och smidig springare. Här var löparen än värre instängd, totalt orörlig, kom ingen vart och merbonden betydde åter ingenting. Jo, en sak: den var i vägen.

Ryssarna kallar en dylik löpare för en "stor bonde". Den liknelsen är just här onekligen ganska träffande. Vit hade tidigare, innan svarts f-bonde slagit sig upp till e5, möjlighet att göra sig av med sin e-bonde och därmed lossa på de smärtsamt åtklämmande bojorna kring löparen. Men ni vet hur man resonerar — en bonde är alltid en bonde.

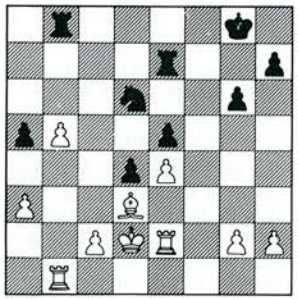

SM-gruppen i aktion. Foto: Björn Kobbel.

SM-segraren Ralf Åkesson (t.h.) i partiet mot Ingemar Schütz. Foto: Björn Kobbel.

Åkesson

Hellers

Nu hotar vit med andningshålet c2—c3 (också en möjlighet han tidigare ratat), därför...

28. — Tc7! 29. a4 Tc3 30. Tb3 Tbc8 31. Txc3 Txc3 32. Tel Sc8 33. Tal Sb6 34. Kc1??

Vits plan att byta bort svarts torn med Kc1—b2, Ta3 är inte blott felaktig — den tar tid också. Lars Karlsson föreslog ett avancemang med kungsflygelbönderna och om svart som i partiet företar en kungsmarsch till damflygeln (vad annars, förresten?), offrar vit a-bonden och kilar in med tornet på f-linjen för att angripa svarts kungsflygelbönder eller e-bonden. Om svart innan kungsmarschen själv tar hand om f-linjen med sitt torn, kan vit spela Ta3 och stöta med c2—c3. Vit bör fortfarande, storbonden till trots, ha remichanser.

Efter tornbytet blir ställningen snabbt hopplös.

34. — Kf7 35. Kb2 Ke7 36. Ta3 Kd6 37. Ka2

37. Txc3 Sxa4†!

37. — Kc5 38. Txc3 dxc3 39. Kb3 Kd4 40.Le2 Sd7! 41. Lg4 Sc5† 42. Ka3 Ke3! 43. Ka2

Vit hinner inte med något aktivt motspel: 43. Lc8 Kd2 44. b6 Kxc2 45. b7 Sxb7 46. Lxb7 Kd2 och c-bonden går inte att stoppa.

43. — Kd2 44. Kb1 Sxa4 45. Le6 Sb6 46. h4 h6 47. Lf7 g5 48.hxg5 hxg5 49. g4 Ke3 50. Lg6 a4 51. Lf5 Sc4 52. Kc1 Kd4 53. Kb1 Sa3† 54. Ka2 Sxb5 55. Ld7 Sd6 56. Lxa4 Sxe4 1-0

Thomas Ernst andra raka nolla kom i tionde ronden mot Johan Ingbrandt. Ernst blev övermodig (som bekant en av dödssynderna) och offrade hafsigt kvalitet. Ingbrandt tackade och tog emot, stoppade motståndarens fribonde och avvecklade snabbt till ett lättvunnet tornslutspel. Därmed var Åkesson — som efter **sin** dubbelnolla hade rehabiliterat sig med vinster över Jan Johansson och Ingemar Schütz, och remi mot Nils-Gustaf Renman — ikapp och förbi med en halva.

Dessa båda, Åkesson och Ernst, turades alltså om att inta pool position men med därframme, i andra och tredje ledet, fanns hela tiden IM-kollegorna Wiedenkeller (Michael skriver själv om sina erfarenheter av årets SM-grupp på annan plats i numret), Renman, Schneider och stormästare Karlsson som efter nederlaget mot Åkesson i femte ronden succesivt smög upp som en hotfull skugga för de ledande, större och större...

I rond 8 vann Lasse över Bengt Hammar efter knixigt drakspel. I det partiet flöt ett märkligt svart torn dödsföraktande omkring på femte och fjärde raden. Att det var alldeles uppenbar minerad terräng och att det **borde** ha tillintetgjorts (22. Sce2!), tycktes inte bekomma tornet ett dyft. Det överlevde och medverkade även i svarts plötsliga och avgörande motattack på slutet. Notera också hur farligt nära avgrunden svarts kung hela tiden befinner sig. När det ser ut som mattnätet är ofrånkomligt, då öppnar svarts bönder en slingrande flyktväg för kungen (g8—h7—g6).

I sanning ett ovanligt parti.

Nr 118 SICILIANSKT

Bengt Hammar-Lars Karlsson

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 g6 5. Sc3 Lg7 6. Le3 Sf6 7. Le2 0-0 8. 0-0 d6 9. Dd2 Ld7 10. Tad1 a6 11. f4 Tc8 12. Kh1 b5 13. a3 Sa5 14. f5 Sc4 15. Lxc4 Txc4 16. b3 Tc5

Här börjar tornet sin besynnerliga odyssé. Första anhalt är e5 för att trycka mot e4.

17. Sde2 Te5 18. Sg3 Sg4 19. Ld4

Fällan som slog igen?

19. — e6!

Icke! Nu hotar avgörande Dh4, vit måste därför (tillfälligt) stänga den diagonalen (20. Lxe5? Dh4 21. h3 Lxe5 22. Sge2 Sf2† är mycket behagligt för svart).

20. f6! Lxf6 21. h3

Springaren fångad?

21. — Lh4

Nix. Svart byter bort sin svartfältare för att hålla ihop de aningen löst hängande och dinglande pjäserna.

22. Dd3?

22. Sce2! straffar svarts farliga spel. Det håller tornet borta från h-linjen och det hotar såväl 23. hxg4 som 23. Lxe5 följt av 24. Dxd6. T.ex.: 22. — Lxg3 23. Sxg3 Dh4 24. Lxe5 Sxe5 25. De3 De7 26. Se2 med idén Sd4—f3.

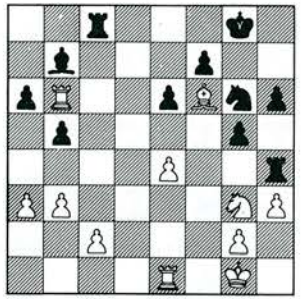
22. — Lxg3 23. Dxg3 Th5 24. Dxd6

En annan möjlighet var 24. Dxg4 e5 25. Dg3 exd4 26. Txd4 med något bättre spel för vit. Men vem vill väl skiljas från svartfältslöparen i en sådan här ställning?

24. — Lc8 25. Dg3 Dg5 26. Kg1 Se5 27. Dxg5 Txg5 28. Le3 Th5 29. Se2?

Vit vill fånga tornet på h5, vilket inte låter sig göras i det här partiet. 29. Td6 och uppladdning på d-linjen vann två viktiga tempon, vit bör fortfarande stå bättre. En gnutta, åtminstone.

29. — Th4 30. Sg3 h6 31. Td6 g5 32. Ld4 Sg6 33. Lf6 Lb7 34. Te1 Tc8 35. Tb6

35. — Txc2! 36. Txb7 Sf4 37. Td1

37. Sh1, för att försöka behålla merpjäsen, är lika lönlöst: 37. — Txg2† 38. Kf1 Txh3 39. Sf2 Thf3 40. Ld4 e5! 41. Lc5 g4 42. Td1 g3 och vit får några hämndschackar innan handduken oundvikligen måste in.

37. — Txg2† 38. Kf1 Txg3 39. Td8† Kh7 40. Le5 Tf3† 41. Kg1 Sg6! 0—1

*

Renman förlorade bara ett parti (mot Ornstein) och spelade sitt sedvanliga säkra, positionellt tungt malande spel. Men i ett par partier bröt han av med några inte alldeles självklara pjäsoffer. Det var offer à la Karpov — alltså för att uppnå ett bättre slutspel eller skapa svagheter i motståndarens bondestruktur, vilket skedde emot Jan Johansson i sista ronden. Johansson gick sedan fel i damslutspelet. Och i åttonde ronden fick Bo Bengtsson aldrig ordning på pjäserna, just när Renmans angreppsvåg tycktes ebba ut.

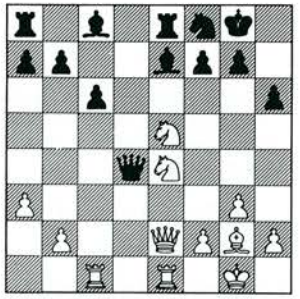
Nr 119 DAMGAMBIT

Nils-Gustaf Renman-Bo Bengtsson

1. d4 Sf6 2. Sf3 d5 3. c4 e6 4. Lg5 Lb4† 5. Sc3 h6 6. Lxf6 Dxf6 7. Tc1 0-0 8. cxd5 exd5 9. g3 c6 10. Lg2 Sd7 11. 0-0 Te8 12. a3 Ld6 13. Te1 Dd8 14. e4 dxe4 15. Sxe4 Le7 16. De2 Sf8 17. Se5!?

Med det följande pjäsoffret i sikte.

17. — Dxd4

18. Sxf7 Kxf7

Efter 18. — Le6 19. Tcd1 Db6 20. Sed6! står vit bekvämt.

19. Tcd1 De5

19. — Db6?? 20. Sd6†.

20. f4 Db8?

Naturligare och bättre 20. — Dc7. Vit har centralt posterade tunga pjäser efter 21. Sd6† Lxd6 22. Dxe8† Kg8 men varken någon klar fördel eller lovande angreppsfortsättning, samtidigt som svart hotar Tb8 och utveckling av Lc8.

Vit kanske ska spela 21. f5 som i partiet men då har svart sparat in två damdrag (22. — Dc8 och 23. — Dc7) som skedde i partiet.

21. f5!

Hotar 22. Dc4†. Nu är 22. — Kg8 23. Dc4† (23. f6? gxf6!) Kh8 24. Df7 Lxf5 25. Dxf5 snarlikt partifortsättningen. Vit har tryck för bonden.

21. — Lxf5 22. Tf1 Kg8 23. Txf5 Dc8?

23. — Dc7 följt av Tad8 ger en försvarsduglig ställning.

24. Lh3 Dc7 25. Tdf1 Db6† 26. Kh1 Db3 27. Te5!

En smått brutal vederläggning av svarts omständliga exkursion med damen. Svart är förlorad, material ryker hur han än vrider och vänder sig (det hotar 28. Sc5):

27. — Sg6 28. Le6† med damvinst.

27. — b6 28. Sd6 Ted8 29. Txf8†! (eller helt enkelt 29. Sb7) Kxf8 30. Le6 Da4 31. Dh5 med matt.

27. — Db6 28. Sd6 Ted8 29. Sc4 med pjäsvinst.

27. — Tad8 28. Sc5 Db6 29. Txe4 med pjäsvinst.
Svart kom i partiet undan med kvalitetsförlust:

27. — Lg5 28. Txe8 Txe8 29. Sf6† Lxf6 30. Dxe8 Dd5† 31. Lg2 och vit vann **1—0**

*

Lars-Åke Schneider svarade i första ronden för en äkta Aljechinkombination. Ni vet den där det gäller att se kombinationens "sista" drag, vilket motståndaren brukar ha missat.

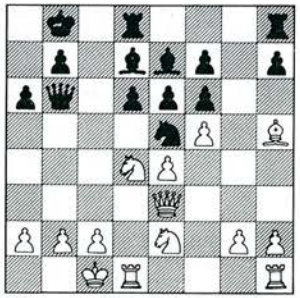
Nr 120 SICILIANSKT

Ferdinand Hellers-Lars-Åke Schneider

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0-0-0 Ld7 9. f4 Le7 10. Le2 Dc7 11. Sb3 0-0-0 12. Lxf6†

Bättre 12. Lf3 med idén De1 och e4—e5.

12. — gxf6 13. Lh5 Le8 14. f5 Kb8 15. Dh6?! Se5 16. Sd4 Ld7 17. De3 Db6 18. Sce2

18. — Dxb2†!

Poängen kommer fem drag senare. Eftersom svarts springare blir fångad måste han ha sett styrkan i sitt 23:e drag redan här.

19. Kxb2 Sc4† 20. Kb3 Sxe3 21 Td3 Sxg2 22. Tg1 Sh4 23. Th3 Sg6!

Med vinstställning. Ferdinand hade förmodligen bara räknat med 23. — e5 24. Txh4 exd4 25. Lxf7 med överlägset vitt spel.

24. fxg6 hxg6 25. Lg4 f5 26. exf5 gxf5 27. Lh5 e5 28. Tg7 f4 29. Lg4 Txh3† 30. Lxh3 Lxh3 31. Txf7 exd4?

Gör vinstföringen inte så lite krånglig. Efter 31. — Te8! 32. Th7 Lf1 33. Sf5 Lxe2 avgör f-bonden.

32. Sxf4! Lg5 33. Sxh3 Le3 34. Sf2 Th8 35. Sg4 Th4

Nils-Gustaf Renman — Anders Eriksson. Foto: Roland Åselius.

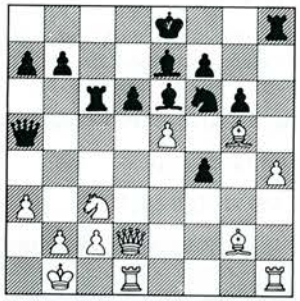
36. Tg7 Lf4 37. Kc4 Lxh2 38. Tg8† Ka7 39. Kxd4 Lg1† 40. Kc4 Lc5 41. Tg7 Th3 42. c3 Tg3 43. a4 Tg1 44. a5 Ta1 45. Sf6 Ta4† 46. Kb3 Txa5 47. Se4 d5 48. Sf6 d4 49. Se4 dxc3 50. Kxc3 La3 51. Tf7 Te5 52. Kd3 a5 53. Sd2 Td5† 54. Kc2 Lb4 55. Sc4 Ka6 56. Th7 b6 57. Th6 Lc5 58. Sb2 Kb5 59. Kb3 Ld40—1

Efter elva ronder ledde Åkesson med 8½ poäng före Ernst 8, Karlsson och Wiedenkeller 7½, Renman 7 och Schneider 6½. I tolfte möttes Ernst och Åkesson och det blev ett lätt "snaggat" parti, skulle man kunna säga. Först sexton teoridrag, därefter nio "egna" — och så var partiet (i praktiken) över.

Nr 121 SICILIANSKT

Thomas Ernst-Ralf Åkesson

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. g4 h6 7. h4 Le7 8. Lg2 g6 9. g5 hxg5 10. Lxg5 Sc6 11. Dd2 Sxd4 12. Dxd4 e5 13. Dd2 Le6 14. 0-0-0 Da5 15. Kb1 Tc8 16. a3 Tc6 (16. — b5!?) **17. f4 exf4?? 18. e5**

Ralf måste ha överskattat sitt eget angrepp som nu följer. Vit parerar ganska lätt angreppet och sitter sedan med två trumf på hand: merpjäs och en för svart irriterande närgången fribonde på e7.
Direkt 17. — Tb6 skulle ha spelats.

18. — Tb6

Eller 18. — dxe5 19. Lxc6† bxc6 20. Lxf6 Lxf6 21. Dd6! Db6 22. Se4 Le7 23. Dxe5 och vit vinner.

19. exf6 Dxa3 20. Dc1 Dxc3 21. fxe7 Da5 22. Dxf4 Da2† 23. Kc1 Dxb2† 24. Kd2 Tb4 25. Df6

Game over, som pastellkidsen säger när solariet är stängt (25. — Td4† 26. Ke3 Dc3† 27. Td3 Txd3† 28. cxd3 Dc5† 29. Dd4).
Resten av partiet väntar svart bara på att ställningen ska bli så pass dålig att han äntligen kan ge upp.

25. — Dxf6 26. Lxf6 Th5 27. Tb1 Txb1 28. Txb1 Ld5 29. Lxd5 Txd5† 30. Ke2 Tf5 31. Tf1 Tc5 32. Kd3 b5 33. Tf4 a6 34. Td4 Tc6 35. Tg4 d5 36. Tf4 Kd7 37. Lg5 Ke8 38. Tf6 Te6 39. Txe 6 fxe6 40. Kd4 a5 41. Ke5 a4 42. Kxe6 d4 43. Lf6 1—0

I samma rond avverkade Renman och Karlsson sitt parti på ett par timmar (remi), Wiedenkeller slog Bengtsson och Schneider besegrade Schütz, vilket innebar att Ernst, med sina nio poäng, ledde med en halva före Åkesson och Wiedenkeller, Karlsson hade 8, Renman och Schneider 7½.

Wiedenkeller kopplade själv bort sig som segeraspirant, han hade Åkesson, Ornstein och Schneider kvar att möta och sa med ett snett leende att han redan hade passerat det sista vattenhålet och nu skulle den totala öknen ta vid. Det blev 1½ poäng och fall bakåt några pinnhål i prislistan.

— Självuppfyllande profetia, skulle psykologen ha sagt.

— Sund realism, säger cynikern (eller kynikern).

Sanningen är väl att Michael inte **var** törstig nog...

Alltnog, Ernst spelade i ronderna tretton och fjorton remi mot respektive Ornstein och Schneider, Åkesson besegrade Wiedenkeller och Hellers (det slutspelet har vi redan sett), Karlsson slog Schütz och Lind, och Renman behandlade Hector och Anders Eriksson på samma sätt. Allt detta innebar inför sista att Åkesson nu ledde på 10½, Ernst och Karlsson hade 10 och Renman 9½. Det kunde i värsta (bästa?) fall bli särspel mellan fyra man.

Thomas Ernst — i tätstriden under hela turneringen. Foto: Åke Persson, Smålandsposten.

Ralf spelade vit mot Johan Ingbrandt och gjorde inga hasardartade vinstförsök a lá Luleå-80. Då ledde han också med en halva (före Renman) inför sista, nobbade Mikael Johanssons tidiga remianbud, spelade skarpt på vinst och föll som en sten! Renman vann den gången.

I Uppsala var det inte tal om några dumdristiga vinstförsök. Ingbrandt försvarade sig bra i avbytesvarianten av Damgambit, höll jämvikten och efter första dragseriens slut hamnade man i ett andefattigt damslutspel som genast togs remi. Därmed var Renmans titeldrömmar söndersmulade.

Kvar fanns Karlsson och Ernst, som möttes. Lasse stod ångströmmen bättre i slutspelet (dam + tre bönder mot två torn + två bönder) men några reella vinstchanser hade han aldrig. Han malde på ett tag utan att kunna rubba status quo-läget och efter åtta timmars spel ställde han in vinstförsöken.

Sålunda var Ralf Åkesson Svensk mästare 1985. Med sitt intelligenta angreppsschack vann han hela tio partier, blott två slutade remi och tre förlorade han. En flott serie i detta meriterade sällskap, faktiskt något att vara stolt över.

Angreppsschack, sa jag — men kanske inte så ensidigt som för tre—fyra år sedan. Av några partier att döma (ett par kolugna Damgambitar som vit och Caro Kann-partiet mot Hellers), verkar han ha påbörjat vandringen mot djupare, mer subtilt positionella tänkesätt. Resultatet av det nytänkandet kanske inte var så slående — Damgambitarna gav inte mycket — men han är inte framme än, en dylik vandring klarar man inte av på en hastig kafferast. Den kräver **tid** — kaffe också kanske, men framför allt (välutnyttjad) tid. Och av den varan har han ju en hel del ännu, tjugofyraåringen...

Lars Karlsson letar efter något stärkande inför rondstart. Foto: Björn Kobbel.

Vid sidan av den redan nämnda sextetten som kivades därframme, har även Jonny Hector och Axel Ornstein laga rätt att ställa upp i 1986 års SM-grupp (spelplats — Limhamn). Jonny kom sjua på hela nio poäng, det säger rätt mycket om detta starka men ändå mycket ojämna startfält. Han var missnöjd med spelet i början, poängskörden kunde också ha blivit mycket mager. Efter inledande förluster mot Ernst och Wiedenkeller tog han dock i ronderna 3—5 mot respektive Hellers, Ingbrandt och Bengtsson 2½ poäng, trots riktigt risiga ställningar. 2½ av 0 möjliga, liksom. Men spelet blev bättre och i elfte ronden var han ordentligt i stöten. Han brukar bli det när motståndaren frestar med Najdorfvarianten i Sicilianskt.

Nr 122 SICILIANSKT

Jonny Hector-Anders Eriksson

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3.d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Le7 8. Df3 Dc7 9. 0-0-0 Sbd7 10. g4 b5 11. Lxf6 Sxf6 12. g5 Sd7 13. f5 Sc5 14. f6 gxf6 15. gxf6 Lf8 16. a3 Ld7

16. — Tb8 17. Lh3 b4 18. axb4 Txb4 19. Sa2 Ta4 20. Kb1 Ld7 med motspel, enligt Gipslis i Encyklopedin.

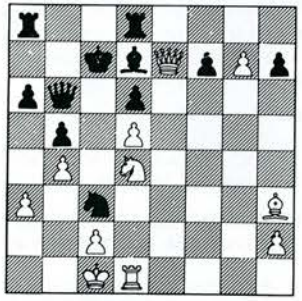
17. Tg1 Da5 18. Sd5 exd5 19. b4 Db6 20. exd5 Sa4

20.— 0-0-0!? har föreslagits.

21. De3† Kd8 22. Tg7! Lxg7?

Förlorar. Hector själv angav försvarsmöjligheten 22. — Le8.

23. De7† Kc7 24. fxg7 Thd8 25. Lh3 Sc3

26. g8D! Sxd1

Eller 26. — Txg8 27. Dxd7† Kb8 28. Sc6†.

27. Dg4 Kb8 28. Dxd1 Lxh3 29. Sc6† Kc8 30. Dd3 Ld7 31. Sxd8 1—0

Ornstein startade ännu sämre än Hector — bara en poäng på de sex första partierna! Sverigemästaren såg ut att åka ur med dunder och brak men han reste sig och jabbade sig tillbaka in i denna 15-ronders tungviktsmatch som ju SM-gruppen är. Särskilt punchdrunk var han inte heller efter turneringen — GM-inteckningen i Finland verifierade det.

Axel är en av de få som har kontroll på Hectors aktiva pjässpel. Jonny tillåts inte "gunga sig igång", för att nu fortsätta med boxningsspråket. därvidlag var årets parti dem emellan en pendang till förra årets, skillnaden i öppningsvalet till trots (Jonny testade Budapestgambiten förra året). Partiet, som spelades i sjunde ronden, var inledningen till Axels formidabla uppryckning. Han gick nämligen obesegrad genom de två sista tredjedelarna av turneringen.

Nr 123 DAMGAMBIT

Axel Ornstein-Jonny Hector

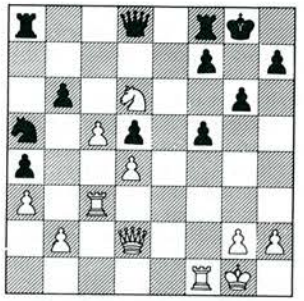
1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 c6 5. Lg5 Sbd7 6. e3 Da5 7. cxd5 Se4?! 8. dxe6 fxe6 9. Lh4 Lb4 10. Sd2 Sxc3 11. bxc3 Lxc3 12. Tc1 Sf6 13. Ld3 Ld7 14. Tc2 c5 15. 0-0 cxd4 16. Sc4 Dd5 17. e4 Dh5 18. Dxh5† Sxh5 19. Sd6† Kf8 20. f4 La4 21. Tcc1 Lc6 22. e5 g6 23. g4 Sg7 24. f5 exf5 25. gxf5 g5!? 26. Le1! (26. Lxg5 Tg8) **Lxe1 27. Tfxe1 Sh5 28. Tc4 Sf4 29. Txd4 Td8 30. Lc4 Kg7 31. f6† Kg6 32. Lf7† Kh6 33. Sf5 matt.**

I skuggan av den oktett som hängde kvar, kämpade alltså ytterligare åtta man om en plats i solen. Närmast var 21-årige debutanten Johan Ingbrandt, Norrköping. Hans resultatrad är remarkabel för en nykomling: bara två förluster, två vinster och hela elva remier. Det ser ut som en tennisspelande stormästares serie från Linares ungefär, men antalet drag i Johans partier var rakt igenom tvåsiffriga och i ett par partier kunde det ha blivit meriterande titelskalper (förutom den mot Thomas Ernst). Lars Karlsson och Ferdinand Hellers hade han i gungning och i första ronden höll han på att blåsa Axel Ornstein av bräde med ett raskt och målmedvetet kungsangrepp.

Nr 124 NIMZOINDISKT

Johan Ingbrandt — Axel Ornstein

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 c5 5. Se2 c×d4 6. e×d4 d5 7. c5 Se4 8. Ld2 S×d2 9. D×d2 a5 10. a3 L×c3 11. S×c3 a4 12. Lb5† Ld7 13. 0-0 0-0 14. f4 g6 15. Tac1 L×b5 16. S×b5 Sc6 17. Sd6 b6 18. Tc3 Sa5? (18. — Se7!?) **19. f5! e×f5**

Jan Johansson — Lars-Åke Schneider. Foto: Björn Kobbel.

20. S×f5?

Ser starkt ut men svart har en listig parad i beredskap. 20. T×f5! var det rätta. Svart kan inte ta tornet (20. — g×f5 21. Tg3† Kh8 22. Dh6) och i nästa drag kan vit i lugn och ro plocka d5-bonden.

20. — Ta7! 21. c×b6 D×b6 22. Dh6 f6 23. Te1 Dd8 24. Tg3 Te8 25. T×g6† h×g6 26. D×g6† Kf8 27. Dh6† Kg8 28. Dg6† Remi

Mod verkar han ha, Ingbrandt, men en skopa tålamod, det vill säga bättre utnyttjande av betänketiden, skulle nog inte skada.

För Ferdinand Hellers klickade (bland annat) räkneverket och han fick sitt första bakslag på länge. Kraven på honom är ju inte ringa numera och där nånstans har vi kanske förklaringen till misslyckandet — för all del, motståndarna var väl "skyldiga" till ett och annat också. Å andra sidan kan man ju se insatsen som det perfekta genrepet till vad som komma skulle...

Anders Eriksson fanns länge med bland de åtta främsta men måste ha blivit rejält groggy mot slutet, det blev bara en poäng på de sista sex ronderna. Under sin "klara" period slog han Åkesson och Schneider, så kapacitet finns att ta av.

Med årets turnering åkte ett gott gammalt garde ur SM-gruppen, nämligen Bo Bengtsson, Bengt Hammar och Jan-Olov Lind. De tre måste tillsammans ha bortåt tjugo SM-starter på nacken, det är med andra ord mycken erfarenhet och kunskap som nu lämnar SM-societeten. Ambition också för den delen, i Bengtssons och Linds fall kanske ambitionsnivån är **för** hög under partierna, i sitt idoga sanningssökande hamnar de ofta i våldsam tidsnöd — **en knapp minut** på tio drag med skarpt och därtill svårt komplicerat spel på brädet är ingen ovanlighet. Trots att båda spelar bra blixt så ryker ändå hel- och halvpoängen där, motståndaren brukar nämligen ha både tio och tjugo och trettio minuter kvar. Bengtsson hann dock, i början av turneringen, slå Ornstein och Schneider och pressa Karlsson ordentligt, innan motgångarna satte in.

Även Jan Johansson kan ordnas in under den här skarpt spelande men kraftigt tidsödande spelstilen och precis som Bengtsson startade han godkänt men den andra hälften blev bedrövlig för hans del, nollorna rasade in med smärtsam kontinuitet, vilket vare sig ork eller moral mår bra av i en lång turnering. Lika illa gick det för Ingemar Schütz, hans frejdiga och friska attackschack firade bara i några enstaka partier triumfer, resten var ett evigt och tröstlöst kämpande i motvind, modell iskall Nordan.

*

Spellokal i Uppsala var Fyrishallen som bjöd på en något varierad kost vad gällde spelförhållandena. Det var, som någon sa, för en gångs skull klasserna tre och två som hade den fräschaste luften, inne bland mästarklassgrupperna, junioreliten och SM-gruppen blev det snabbt kvalmigt och svettigt. Ombyte förnöjer kanske men vad beträffar demonstrationsbräden så var det som vanligt: SM-arrangörer **ger** fullständigt fan i de som är intresserade av att få en inblick i hur landets toppspelare tänker och resonerar under ett parti. Att tvingas upp på läktaren ger möjligtvis en överblick men knappast någon djupare inblick.

Det är ju så lätt ordnat, krävs inga heroiska bragdinsatser: lej en kommentator, skaffa ett par demobräden och spika upp ett anslag i hallen — intresserade, frågvisa och kritiska åskådare råder det definitivt inte brist på. Det vet man om man har sett Carl-Magnus Björk kommentera skjortan av sig i Skara-80.

För att inte tala om van Wijgerden och Ligterink i Groningen i vintras.

*

SVERIGES SCHACKFÖRBUND

söker

Redaktör för Tidskrift för Schack

SSF är ett fristående riksförbund som organiserar ca 20.000 schackspelare i 27 distriktsförbund och ca 400 föreningar. TfS är SSFs officiella organ och medlemsblad.

Vi söker en schackintresserad redaktör som

- behärskar svenska språket och har redigeringsvana
- kan följa tidskriften från manus till färdig produkt med typografi, korrektur, tryckerikontakter etc
- är intresserad av svenskt schack ur många aspekter
  — tävlingar, administration, ungdomsschack etc.

Vill du veta mer ring TfSs nuvarande redaktör Lars Göran Ribeck, tel 0322-373 23, SSFs ordförande Christer Wänéus, tel 011-16 55 59 eller SSFs 1:e vice ordförande Sthig Jonasson, tel 018/10 64 13.

Välkommen med din ansökan med sedvanliga handlingar snarast till

Sveriges Schackförbund

Brännkyrkagatan 71, 117 23 Stockholm.

Rainer Mathiesen

SSF:s kongress

Årets kongress hölls i Uppsala den 6/7 i Norrlands studentnations festsal intill Fyrisån, dit 23 av SSF:s 27 distriktsförbund — representerande 33 röster — hade infunnit sig.

Traditionsenligt utdelade förbundsordförande Christer Wänéus Schack-Gideon, denna gång till FM Ferdinand Hellers för att 1984 som blott 15-åring ha vunnit JEM i Groningen, Holland.

Collijnplaketten i guld utdelades till Lars Holmstrand, Uppsala, Tore Johansson, Ursviken, och Bernhard Karlsson, Eksjö, för mångåriga insatser i och för SFF. SM-överledaren Arthur Illerbrand erhöll Collijnplaketten i brons.

I sitt inledningsanförande knöt förbundsordförande Wänéus ihop SSF:s nya organisationsformer med dagens mest aktuella och väsentliga frågor: anslutningen till Riksidrottsförbundet, medlemsregistreringen och framför allt rekrytering av medlemmar och schackledare.

Efter formalia övertog kommunfullmäktiges vice ordförande, docenten Lars Bäcklund, Uppsala, ordförandeklubban. Med stor vana och förvånansvärt sakkunnigt lotsade denne kongressen igenom beslut för beslut. I halvlek — vid kommunens kongresslunch — fick vi svar på varför det gick så smidigt då mötesordföranden avslöjade sitt stora schackintresse.

I samband med fastställande av röstlängden antog kongressen en ny princip genom att räkna in förhoppningsvis ej dubbelanslutna SSKK-medlemmar i SSF:s medlemstal.

Verksamhetsberättelse (där SSF:s 1:e vice ordförande Sthig Jonasson särskilt redogjorde för RF-frågan), resultat- och balansräkningar, revisionsberättelse och beviljande av ansvarsfrihet avhandlades i rask takt innan motionsgenomgången tog vid.

- I enlighet med en motion från Skånes SF ändrades sista datum för utskick av kallelse till sex veckor före kongress.
- En motion från Västergötlands SF angående medlemsregistrering ansåg kongressen besvarad genom CS yttrande, i vilket man åsatte frågan hög dignitet i det kommande arbetet.
- Kongressen tillstyrkte andemeningen i en motion från Ockelbo SK angående schack som läroämne i skolorna, där CS i en noggrann utredning hade pekat på möjligheter i och utanför skolan på olika skolstadier.
- Den första längre diskussionen — och votering — uppkom vid behandling av Skånes SF:s motion om att återgå från tre till fem ratingtillfällen per år. Kongressen röstade till slut ned detta yrkande med siffrorna 27—6.
- Därefter var det dags för tävlingsbestämmelser, där kongressen avslog en motion från Västerås SA att återinföra regeln om en minuts tillägg vid regelstridiga drag i blixtschack.
- Skånes SF hade i motion yrkat på att ett tolkningstillägg i blixtschackreglerna skulle utgå (dvs regeln att ett parti — vid anfordran — förloras om spelaren vidrör en pjäs som ej kan flyttas utan brott mot spelreglerna). CS hade i stället föreslagit en "uppmjukning" av regeln på så vis att ett parti anses förlorat sedan man utfört ett regelstridigt drag, dvs när spelaren har släppt pjäsen. Kongressen biföll denna tolkning.
- Vidare beslutade kongressen i enlighet med en motion från Danderyds Schackkamrater att fr o m 1986 även införa parallella 8-mannagrupper i klasserna I (tillägg från CS), II och III, vilket borde underlätta schackspel för semesterfirare och deras anhöriga.
- Kongressen ansåg en motion från Västergötlands SF angående nya lag i allsvenska serien besvarad genom CS yttrande, i vilket hänvisades till allsvenska kommitténs beslut att skriftligen reglera anmälningsförfarandet.

*

Före kongresslunchen informerade CS-ledamoten Göran Hansson om att SSF beviljats Kr 100.000:— för att utveckla ett projekt benämnt "breddschack".

*

Lunchen satte inte ned talaktiviteten och i stället följde en lång och saklig argumentering för och emot höjda och/eller nya förbundsavgifter.

- Efter ett flertal yrkanden kunde slutligen kongressen — utan votering — ena sig om att för första gången införa juniormedlemsavgift om Kr 5:—/junior och år samt oförändrade senioravgifter om Kr 45:— per senior/år.
- Kongressen röstade för Björn Johanssons och Mälardalens SF:s yrkande om oförändrade föreningsavgifter om Kr 100:—/år med röstsiffrorna 21—11.

*

I personvalen kunde förbundsordföranden Christer Wänéus snabbt tacka för omval och kongressens fortsatta förtroende, medan betr. övriga val valberedningens förslag efter votering och röstsammanräkning fick klar majoritet. Till ordinarie CS-ledamöter omvaldes Göran Hansson, Malmö, Rolf Lindén, Falun, och Arne Nyberg, Hallsberg, samt nyvaldes tidigare suppleanten Allan Jonasson, Norrköping, och Göran Abrahamson, Göteborg. Till ny suppleant invaldes Peggy Kettler, Handen, som därigenom blir enda dam i CS efter avgående Solveig Haraldsson.

På revisorssidan omvaldes auktoriserade revisorn Kurt Savegren, Stockholm, och Roland Thapper, Lund. Även revisorssuppleanterna Elof Bodgren, Karlstad, och Jan Johansson, Uppsala, omvaldes. Slutligen omvalde kongressen även den sittande valberedningen bestående av Lars Holmstrand, Uppsala, Carl-Eric Erlandsson, Lund, och Hugo Florin, Göteborg.

*

Förbundsordförandens avslutande tacktal till Uppsala kommun och mötesordföranden, kongressombuden, CS, UK med flera utskott och kommittéer, kanslianställda, press och allt schackfolk avrundades med en hyllning och uppvaktning av riksinstruktör Lars Bäckström, som å tjänstens vägnar bevistade sin sista kongress. Bäckström hade kanske sin pensionering maj -86 i tankarna vid klivet upp på podiet, där han under applåder mottog Collijn-plaketten i guld. Slutligen avtackades avgående CS-ledamoten och Allsvenska kommitténs ordförande och arbetsmyra Solveig Haraldsson samt likaledes avgående CS-ledamoten Lars-Erik Wiik och UK-ordföranden Bengt Nordqvist innan det redan vid 16-tiden var dags förklara 1985 års Uppsalakongress för avslutad.

Från Centralstyrelsens sammanträde

Vid CS konstituerande sammanträde i omedelbar anslutning till kongressen fattades följande väsentliga beslut med internationell anknytning:

— **Under den givna förutsättningen att Israel ej tillåts delta i Junior-VM augusti -85 och OS -86 kommer Sverige ej att låta sig representeras vid nämnda evenemang i Förenade Arabemiraten (UAE).** En rad västeuropeiska länder och USA har fattat liknande beslut.

CS beslutade vidare att ställa sig positivt till ett kommande inträde i ett europeiskt schackförbund, ECA (European Chess Association), vilket förväntades bildas i samband med FIDE-kongressen i Graz. SSF:s FIDE-representant Rolf Littorin hade på uppdrag av företrädare för europeiskt schack skrivit ett stadgeförslag för ECA.

Val

Till SSF:s 1:e vice ordförande valdes Sthig Jonasson, till 2:e vice ordförande Arne Nyberg och till skattmästare Rainer Mathiesen, samtliga omval.

Till Arbetsutskott omvaldes Christer Wänéus, Sthig Jonasson, Arne Nyberg samt nyvaldes Carl Axel Ericsson med Rainer Mathiesen som adjungerad.

Till representanter i FIDE omvaldes Rolf Littorin och Christer Wänéus och till representant i Nordiska Schackförbundet omvaldes sistnämnde med Sthig Jonasson som suppleant.

Till representant i internationella korrespondensschackförbundet (ICCF) omvaldes Carl-Eric Erlandsson, ordförande i organisationsutskottet blev Sthig Jonasson och tävlingsutskottets ordförande Arne Nyberg. Allsvenska kommittén fick ett nytt utseende med Nils Åke Malmdin som ordförande efter avgående Solveig Haraldsson. Rolf Lindén och Bernhard Karlsson omvaldes samt nyvaldes Ingvar Persson med Rainer Mathiesen som adjungerad. Domarkommittén fick följande utseende: Arne Nyberg (ordförande), Hans Svedbark, Göran Abrahamson och Björn Ansner. Till ny UK-ordförande valdes Carl Axel Ericsson, till övriga UK-ledamöter Ingemar Eriksson, Alf Isaxon, Lars Åke Karlgren och Susanna Petersson.

Till förbundskapten omvaldes Håkan Åkvist med 2 års mandatperiod.

CS-sammanträden och distriktsledarkurs

Centralstyrelsens sammanträdesdagar 1985/86 fastställdes till 26—27 oktober 1985, 1—2 februari och 26-27 april 1986 medan den för alla distriktsförbunden gemensamma distriktsledarkursen i Stockholm spikades till 15—16 mars 1986.

*

Klart för ny VM-match och nya kvalificeringsregler

Cirkus Fide

Under Biel-turneringen kom ett meddelande från FIDE-presidenten Campomanes att VM-matchen Karpov-Kasparov skulle börja den 2 sept. och att kandidatturneringen skall starta i Montpellier med 16 deltagare. Vinner Kasparov har Karpov rätt till revanschmatch. Vid seger för Karpov kvalificerar sig tre spelare i Montpeller. Tillsammans med Kasparov spelar de semifinal och final för att utse utmanaren. Men vinner Kasparov kvalificerar sig fyra spelare. Dessa spelar en semifinal. De båda segrarna spelar så en tremannaturnering med Karpov där segraren alltså blir VM-utmanare.

Att detta nya inhopp av Campomanes hos många väckte misstanken om ett nytt handtag åt Karpov är kanske inte så svårt att förstå.

Lennart Hansson

Michael Wiedenkeller

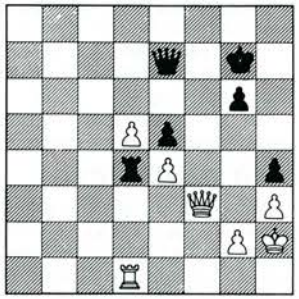
Avbrott!

Årets SM-grupp var stenhård och in i det sista kunde en mängd spelare hoppas på en topplacering.

I ett sådant läge blir naturligtvis varje halvpoäng mycket viktig, och därmed ökar avbrottsanalyserna i betydelse.

Jag skulle vilja visa några av mina egna avbrott som jag tycker rymmer vissa poänger.

Wiedenkeller

Ernst

Vit hade förseglat. Min första tanke var att Ernst inte skulle byta torn i förseglingsdraget. Det är nämligen ofta såa tt man drar sig för ett viktigt beslut i ett sådant läge. Då jag kom till återupptagandet av partiet trodde jag fortfarande att jag hade goda remichanser...

47. Txd4 exd4 48. Df4 d3 49. e5 d2 50. d6!

Den första poängen. Sämre vore 50. Dxd2 Dxe5† 31. Kg1 Da1† och vit får svårt att undvika remischackar.

Efter 50. d6 Dxd6 51. exd6 d1 D 52. De5† hjälper vits dam fram fribonden, t.ex. 52. — Kh6 53. De3† Kh7 54. De7† Kh6 55. d7

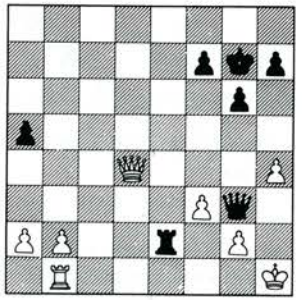
50. — De6 51. Dd4!!

Direkt avgörande. Vit slår inte på d2 vilket ger svart en myrstack med schackar, utan tvingar svart att spela d1 D, och med damen på d1 vinner vit lätt, svarts pjäser blir hopplöst passiva.

51. — d1 D 52. Dxd1 Dxe5† 53. Kh1 Dg5 54. d7 Dd8 55. Dd6 Kf7 56. Kg1 Kg7 57. Kf2 Kf7 58. Kf1 Kg7 59. Ke2 Kf7 60. Kd3 Kg7 61. Kc4 Kf7 62. Kb5 Kg7 63. Ka6 Da8† 64. Kb6 Dd8† 65. Kb7 Kf7 66. Dc7 Ke7 67. Dxd8† Kxd8 68. Kc6 g5 69. Kd6 g4 70. Ke6 1—0

Nästa parti "borde" inte ha blivit intressant, Hammar hade vinst i avbrottsställningen. Men han blir övermodig, väljer en "vinstvariant" som faktiskt inte är tillräcklig!

Hammar

Wiedenkeller

41. — Kh6 42. Dg1 f5!

Svarts aktiva pjäser säkrar honom avgörande fördel.

43. Dh2 f4 44. Dxg3 fxg3 45. Kg1 a4 46.a3 Kh5 47. Kf1 Tf2† 48. Kg1 Tc2 49. Kf1 Kxh4 50. b4 axb3 ep 51. Txb3 Tf2† 52. Kg1 Ta2 53. Kf1 h5 54. Tb4† Kg5 55. a4 h4 56. f4† Kf5 57. Tc4 Ta1† 58. Ke2

Vad som nu följer kan verka fantastiskt, men förklaringen är enkel: Hammar tycker sig se en klar vinstplan och bryr sig inte om att söka efter alternativa möjligheter. En sådan alternativ möjlighet är 58. — h3! med omedelbar vinst.

58. — Tg1 59. Tc5† Kxf4

Och här vann både Ke4 och Kg4.

60. Tc4† Kg5 61. Tc5† Kh6

Nu försvinner vinsten, 61. — Kg4! 62. Tc4† Kh5. 63. Tc5† g5 var fortfarande möjligt, efter 61. — Kh6 har svart missat sista dragningen. Svarts kungsmanöver får mig att associera till en general som vandrar oskadd ur ett minfält. Svart lyckades verkligen undvika samtliga vinstminor!

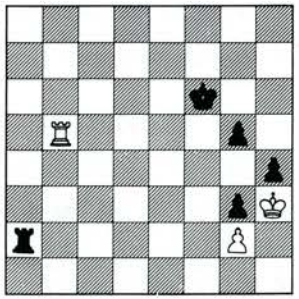
62. Kf3 g5 63. Tc8 Ta1 64. Kg4!

Anar ni vad som kommer att hända?

64. — Txa4† 65. Kh3

Nu står vit på patt i vissa lägen, och den omständigheten räcker till remi.

65. — Ta5 66. Tc6† Kg7 67. Tb6 Ta2 68. Tb5 Kf6

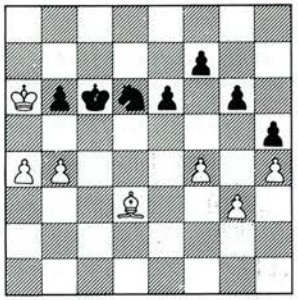
69. Tf5†! Kxf5 patt

*

Mitt parti mot Ferdinand Hellers blev en segdragen historia. Slutspelet karakteriserades av att vit hade en liten fördel men ingen vinst.

Vid andra avbrottets återupptagande var ställningen remi, men jag hade ett litet ess i analysfickan...

Hellers

Wiedenkeller

57. Le2 Kc7 58. Ld1 Se4 59. Ka7 Sd6 60. Ka8 Kc8

Här bjöd Hellers remi. Jag fortsatte spela och han drog lite snabbare för att visa hur död ställningen var. Det är ett typiskt fel; första budet i slutspel lyder "ha tålamod".

61. Lb3 Kc7 62. b5 Sc8?

Svart anar inget oråd. 62. — Sf5 håller remi, vits enda försök är 63. a5!? bxa5 64. Ka7 Sd6 65. b6† men efter 65. — Kc6 66. La4† Kd5 67. Le8 Sc8† 68. Ka6 Sxb6 69. Kxb6 a4 70. Lxa4 Ke4 håller svart remi, och det kan dessutom finnas förstärkningar för svart.

63. f5!!

Vit utnyttjar löparens överlägsenhet vid spel på bägge flyglar. Om nu 63. — exf5 så 64. Lxf7 Se7 65. Ka7 Sc8† 66. Ka6 Se7 67. La2 Sc8 68. Le6 och svart saknar bra drag:

68. — Se7 69. Lf7 eller 68. — Sd6 69. Ka7. Svarts springare klarar inte av att hålla bönderna på kungsflygeln garderade och samtidigt bevaka vits potentiella fribonde på b-linjen.

63. — gxf5 64. Ld1

I och med att vit får en fribonde på h-linjen är partiet avgjort.

64. — Sd6 65. Lxh5 Se4 66. Ka7 Sc3 67. Lxf7 Kd6 68. a5 bxa5 69. b6 Sb5† 70. Ka6 Sd4 71. Kxa5 Sc6† 72. Ka6 Sb8† 1—0

Jag tänkte försegla, men Hellers gav upp direkt. En möjlig fortsättning var 73. Ka7 Sc6† 74. Ka8 Ke7 75. Lh5 e5 76. b7 f4! 77. g4! f3 78. g5 e4 79. b8 D Sxb8 80. Kxb8 Ke6 81. Lg4† Ke5 82. g6 Kf6 83. h5 och vit sätter kungen i spel.

I nästa nummer...

Trots utökat sidoantal fick inte ens allt SM-material plats i detta nummer av TfS, vi kan nämna kommenterade partier av Jonny Hector, Michael Wiedenkeller, Rikard Winsnes och Ari Ziegler, "En påse godis" av Gösta Svenn, fullständiga prislistor från klasserna M-III och veterangrupperna, SM-plock av Sven Hagberg och annat.

*

Därtill rapport från Rolf Lekander om Pulafestivalen, kommenterade partier av Ferdinand Hellers och John Nunn från biel resp. Hastings, därtill... ja, det finns åtskilligt.

*

Väl mött i TfS/7!

Red.

Eskilstuna i fokus

Ett 42-sidigt handskrivet häfte innehållande partierna i klass I vid Eskilstuna Schacksällskaps tioårs jubileumsturnering 1919 utropades för 150 kr vid Manhems auktion i slutet av april — den adertonde i ordningen! Slutpriset blev dagens högsta med 1 300 kr! Inte dåligt även om boken var ytterst vackert utskriven och visar att intresse finns även för mera lokala evenemang. Kanske finns det mer i gömmorna på sina håll? Turneringsböcker är alltid efterfrågade: Philadephia 1876 gick för 500, Bled 1931 för 420 och Zürich 1934 för 525 kr. TfS från danska tiden är också pärlor: 1899 och 1901 i fina band gick vardera för 775. Nästa auktion hösten 1985.

A.B.

schack juniorens

Box 126
452 01 Strömstad
tel. 0526/136 09

Nr 6/85

Skriv till Susanna!

Äntligen är det dags att börja skolan igen och lära sig något nyttigt... Löpardiagonaler, sjunde raden, fribönder, ja, jag menar naturligtvis schackskolan! Vad trodde du?

Åter är det dags för klubbmästerskap, distriktsdito och seriematcher för alla våra över 400 schackklubbar. Men har du tänkt på hur mycket arbete som ligger bakom alla tävlingar? Har du tänkt på att allt kostar pengar: protokoll, klockor, pjäser, pennor, lokalhyra, resor. Och allt skall betalas. Schack är en mycket billig sport, men inte ens vi kommer undan. Kanske har du någon god idé att stärka din klubbs kassa? Lotter, loppmarknad, sälja munkar i husen, samla avfallspapper. Vägarna är många och en del upptrampade, men säkert finns många ovanliga sätt ute i klubbarna. Susanna Petterson, Lärkvägen 6, 290 71 Mörrum, medlem i Ungdomskommittén, tar mer än gärna emot tips och förslag. Efter hand kommer alla förslag att samlas i en broschyr så att det kommer alla till godo. Skriv till Susanna, märk kuvertet "Guldtipset", så kommer vi fortlöpande att ta in förslagen i SCHACK-junioren. Låt oss sedan hoppas att det kommer att falla manna över Sveriges schackklubbar.

Lars Åke

PS Jag skall berätta en rolig historia ur verkligheten också. Den kommer från 1930-talet, då idrottsföreningar fick pengar ur medlemmarnas fickor eller från alla möjliga och omöjliga jippon. Detta hör till den senare kategorin. Min gamla fotbollsklubb, IFK Strömstad, behövde pengar. Och man funderade. Men en dag kunde förvånade strömstadsbor läsa på affischer: "En riktig neger kommer till stan med 11-tåget." Så klädde man ut en medlem i klubben så att han såg ut som Al Jolson själv, körde honom i bil till stationen närmast före stan och satte honom på tåget. Och se, "negern" kom med 11-tåget och succén var given! Men vad kan man inte hitta på för att dryga ut en mager klubbkassa?

Dan Östergaard på resande fot

Dan Östergaard är en aktiv svensk elitjunior från SK Rockaden i Stockholm. I höstas var han med i två utländska turneringar, en i Polen och en i Holland. Dan har skickat oss ett långt resebrev och vi publicerar nu hans rapport från Polen. Andra delen — om Holland — kommer i nästa nummer.

Vi var fjorton juniorer som hade mött upp för att spela den 2:a internationella juniortävlingen i Slupsk. Att det bara var den andra turneringen märktes av de ansvarigas mycket dåliga arrangemang. För att ge några exempel:

- Tvätt- och dricksvattnet var i det närmaste hälsovådligt. Det enda drickbara var mineralvatten, som kunde köpas i en närliggande butik.
- Inget toalettpapper, utan vi fick använda gamla polska tidningar.
- Duschen fanns gömd i en 1 m² stor yta, med söndervittrat kakel och rostiga rör.
- Maten var inget vidare och det blev många besök på toaletten.

Det blev med andra ord en ordentlig kulturchock för mig och de övriga icke-polackerna. Min rumskompis, belgaren **Jerome Lucet**, frågade ofta var de mänskliga rättigheterna tog vägen. En fördel fanns det visserligen. Bara 100 m därifrån låg spellokalen, belägen i universitetets cafeteria.

Turneringen dominerades av polacker, både till antal och placeringsmässigt. Vinnaren **Jaroslav Sendera** visade sig behärska både direkta kungsangrepp och sega posiitonsställningar. På 13 ronder vann han 6 och spelade 7 remier.

1. **Sendera PL 9,5:** 2. **Czerwonski PL 8,5:** 3. **Weglarz PL 8;** 10. **Östergaard S 5,5.**

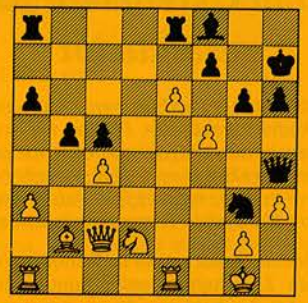
Jag bad Jaroslav kommentera sitt bästa parti för TfS. Lite förvånad blev jag när han kom med sitt parti mot tvåan Czerwonski. De hade tillsammans analyserat — ett remiparti!

Nr 125 SPANSKT

Sendera PL — Czerwonski PL

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0-0 9. h3 Lb7 10. d4 Te8

Zaitsev. 11. Sg5 Tf8 12. f4 e+f4 13. L×f4 Sa5 14. Lc2 Sd5 och svart står lite bättre. **11. a3** Romanisjins drag. **11. — Lf8 12. Sbd2 h6 13. Lc2 Sb8 14. b4 Sbd7 15. Lb2** Vit planerar c4. **15. — c5?! 16. b×c5 d×c5 17. d×e5 S×e5 18. S×e5 T×e5 19. c4 Te8 20. e5 Sh7** 20. — Sd7!? **21. f4! Dh4** Enda draget. **22. Db1! g6 23. Le4** 23. e6 Ff5! = 23. f5?! Sg5 med 24. — S×h3 =. **23. — L×e4 24. D×e4** 24. T×e4 följt av 25. f5 förtjänar uppmärksamhet. 0324. — Sf6 25. Dc2 Sh5 26. f5 Kh7 27. e6 Sg3!

28. Se4? 28. e×f7! T×e1† 29. T×e1 S×f5 30. Te8 a) Ta7 vit fördel (30. — Sd4 31. T×a8 S×c2 32. T×f8 också vit fördel) b) 30. — Td8 31. Sf3 vit fördel. **28. — g×f5! 29. Sf6† Kg6 30. S×e8 T×e8 31. e×f7?!** Tidsnöd: 31. c×b5 a×b5 32. e×f7 **31. — T×e1† 32. T×e1 D×c4 33. Df2 Se4 34. Dh4 D×f7** Tidsnöd för båda spelarna **35. g4 Sg5 36. Tf1 c4 37. Dh5† Kh7 38. D×f7† S×f7 39. T×f5 Kg8 40. Kf2 Sg5 41. h4** Remi. 41. — Se4† 42. Ke3 c3! 43. Lc1 Sc5 =.

Själv blev jag obestridligt remikung med 9 remier!

Dan Östergaard

Vad kan du göra?

I förra numret tog vi upp det extra bidrag på 100 000 kr som UK fått av Socialdepartementet för "utvecklingsarbete". Men nu kommer en andra chans som alla schackklubbar och -distrikt bör ta till vara. Ansökningarna skall vara inne någon gång under senhösten eller i början på nästa år — det är ännu ej bestämt. Här skall nu Göran Hansson redogöra för förutsättningarna och möjligheterna.

— Sveriges Schackförbund har fått 100 000 kr i bidrag för utvecklingsarbete bland barn och ungdomar. SSF är den enda organisation utanför Sveriges Riksidrottsförbund som erhållit anslag.

Större delen, 10,6 utav 15,5 miljoner, har utdelats till klubbar och föreningar. Åtskilliga och för de allra flesta okända föreningar har fått betydligt större bidrag än SSF, t ex Vejbyslätts IF 300 000 kr, Smedby AIS 200 000 kr, Husie IF 175 000 kr och Frölunda Judoklubb 105 000 kr.

SSF:s anslag avser enligt beslutet materialproduktion och konferensverksamhet, vilket endast är en mindre del av det vår ansökan omfattade. Större delen av vår ansökan avsåg genomförande av försöksverksamhet i åtta kommuner. Till detta gavs inget bidrag. Idrottsgruppens ordförande, kommunalrådet Jan Swärd, och sekreterare Karl Christian Overgaard, motiverar på förfrågan detta med att distrikt och klubbar själva bör söka bidrag för lokal eller regional verksamhet. Bidrag till specialförbund ges endast till sådana insatser som måste göras centralt, och bidragsmedel får inte slussas vidare inom organisationen.

Den till bidragsbeloppet anpassade reviderade projektplanen omfattar i stora drag fyra olika typer av åtgärder.

— utarbetande av tryckt information bl a broschyr, flygblad, affischstomme etc.
— revision och sammanställning av instruktionsmaterial, kurshandledning etc.
— TV- och videoprogram om schack och
— konferensverksamhet.

Materialproduktionen avses föra fram till men inte omfatta slutproduktion. Det betyder för det första att bidraget avser insatser av försöks- och utvecklingsarbete. Det innebär för det andra att tryckkostnader, inspelnings- och kopieringskostnader etc inte ryms inom projektets ram.

Hjälp till!

Är du intresserad av att medverka inom något av de fyra områdena är du välkommen att höra av dig, antingen till SSF:s kansli eller till mig. Om du har speciella kunskaper, som vi annars hade fått betala utomstående för att utnyttja, kan vissa arbetsuppgifter mycket väl arvoderas. Har du journalistisk talang och erfarenhet kanske du kan göra ett utkast till en informationsbroschyr om schack och SSF. Behärskar du något av invandrarspråken kanske du kan översätta. Vet du något om TV- eller videoproduktion behövs ditt kunnande. Annars räcker det bara med intresse. Här finns utrymme för både små och stora insatser. Hör av dig! Ännu är riktlinjerna uppdragna bara i stora drag, så det finns möjligheter att påverka uppläggningen också. En planerings- och ledningsgrupp inom SSF kommer att tillsättas i början av hösten och sedan bör arbetet snarast komma igång.

Göran Hansson
Smedgatan 14, 216 18 Malmö, tel 040/15 00 40

*

Sök bidrag till utvecklingsarbetet!

Drygt hälften av det totala anslaget är redan utdelat, men mer än 10 miljoner finns kvar att söka till det andra ansökningstillfället. För att ha chans att få en ansökan beviljad är det viktigt att känna till varför regeringen vill satsa på utvecklingsarbete bland barn och ungdomar inom idrottsrörelsen. Då kan man bättre utforma projekt som ansluter till syftena med anslaget. Fullständig information får du genom att kontakta Socialdepartementet, Idrottsgruppen, Högskolan i Halmstad, Box 7014, 300 07 Halmstad. En samanfattning av bakgrunden till satsningen och principerna för bedömningen av projektansökningarna följer här.

Tolv punkter

Många ungdomar har en känsla av att stå utanför samhällsgemenskapen, säger man i regeringsbeslutet. I ett demokratiskt samhälle är det inte bra. Alla skall känna att man tar hänsyn till deras behov. Var och en skall ha möjlighet att påverka sin situation och ha inflytande i samhället. Idrottsrörelsen anses ha goda förutsättningar att fostra till de värden som detta synsätt bygger på.

Det finns många orsaker till bristerna i värdegemenskapen. Dels är det fråga om allmänna tendenser i tiden som hör samman med brister i samhället, främst arbetslösheten, men också statusjakt i olika former: prylar, moden, "satsa på dig själv"-mentalitet och liknande. Dels är det vissa grupper som i många sammanhang riskerar att hamna utanför: handikappade, invandrare, ja, t o m så stora grupper som ungdomar i en viss ålder och särskilt flickor.

För att förbättra situationen vill regeringen att idrottsrörelsen medverkar genom att göra satsningar utöver den ordinarie verksamheten — det är vad man kallar utvecklingsarbete. Vad det innebär formuleras i tolv punkter som riktlinjer för försöksverksamheten:

1) Ökat medinflytande. Yngre medlemmar bör känna till hur en förening är uppbyggd, hur de kan vara med och bestämma och också själva få ta ansvar för verksamheten.

2) Samverkan med socialtjänsten. För några år sedan antogs en ny lag som bl a innebär större samordning och större enhetlighet mellan samhällets olika typer av sociala insatser (socialvård, barnomsorg, sjukvård m m). Det är angeläget att fritidsverksamheten är en del av denna helhet. Hur det kan göras bör man pröva.

3) Socialt ansvar. Mot våld och vandalism. Kamratskapet och samhörigheten inom idrottsrörelsen anses skapa större ansvarskänsla och respekt för andra.

4) Alternativ till kommersialism. Istället för slit- och slängmentalitet, statusprylar etc är det riktigt att utveckla inställningen att ett rikt liv inte är detsamma som ett dyrt leverne. Det är mer tillfredsställande och berikande att utöva någon idrott än bara låta sig utsättas för det nöjesutbud som dukas upp av dem som vill tjäna pengar på barn och ungdomr. Finns det något mindre kommersiellt än schack? Det är billigt, kemiskt rent från märkeshysteri, transfersummor m m. Det är lätt att argumentera för schack som alternativ till kommersialism.

5) Jämställdhet — fler flickor. Inom nästan alla idrotter är antalet flickor lågt. Schack hör till de sämsta. Plats för kraftfulla och idérika satsningar!

6) Barn och tävlingsidrott. Tävlingshetsen sprider sig allt längre ner i åldrarna. Fixeringen vid prestationer gör att lek- och avkopplingsmomentet riskerar att glömmas bort. Tävlingarna blir "blodigt allvar" och barnen utsätts för hård psykisk press. Nya former och alternativ till traditionella tävlingar bör prövas.

7) Ökat föräldraengagemang. På många håll har man lyckats få med föräldrarna i verksamheten, men på andra är det sämre. Här finns utrymme för initiativ!

8) Invandrarungdom. Här har nog schacket lyckats bättre än flera andra idrotter. Men det finns stora grupper som ännu tycks befinna sig utanför. Hur är det med latinamerikaner och vietnameser t ex?

9) Motionsvanor — ej tillämpligt på schack.

10) Flexibel lokalanvändning. Lokaler skall kunna utnyttjas till olika ändamål. Ett sätt att göra schack mer attraktivt är att få upp schackklubbarna ur källarhålen. Men då måste man vara beredd att dela lokalen med andra. Det finns många sätt att ordna det på.

11) Kartläggnings- och utredningsarbete. Varför har vissa distrikt tappat hälften eller fler av sina juniorer? Varför har andra klarat sig bättre? Hur ser verksamheten ut i klubbar med god medlemsutveckling? Hur stor andel av juniorerna är flickor? Var finns det ovanligt mycket flickor? Anledning? Hur ser åldersfördelningen bland juniorerna ut? Här finns ett nästan outtömligt förråd av viktiga frågor att söka svar på. Det kan göras med hjälp av bidragspengar.

12) Dokumentation. Medel för att utvärdera och dokumentera utvecklingsarbete kan sökas. Det är ju också viktigt att dokumentera sådana insatser som redan existerar, så att andra kan lära av dem, t ex Schack-4:an. Det är viktigt att ta tillvara erfarenheter så att verksamheten kan fortsätta och utvecklas även efter försöksperioden.

Idrottsgruppen har härutöver i en projektkatalog uttryckt sin tolkning av riktlinjerna så att

— inget bidrag beviljas till projekt som främst syftar till ren rekrytering till den redan existerande verksamheten.

Projekten måste innebära att man gör något nytt eller söker nå nya grupper.

— erfarenheterna som görs skall kunna överföras och utnyttjas av andra klubbar.
— insatserna skall kunna integrera på ett naturligt sätt i den ÖVRIGA verksamheten. Det tolkar jag så att man skall undvika tillfälliga jippon eller alltför speciella arrangemang i sina projekt.
— inga bidrag utgår till anläggningskostnader.
— bidrag får ej slussas vidare inom organisationen.

Slutligen vill jag uppmana alla att själva informera sig genom att kontakta Idrottsgruppen (adress förra artikeln). Under hösten kommer man att ge närmare informationer.

Det finns alltså 10 miljoner kvar att dela på, men det lär bli många om budet. Låt oss hoppas att några skärvor tillfaller schacket. Kontakta gärna mig eller UK för råd och dåd i samband med ansökan. Vi kommer också att under hösten återkomma till utvecklingsarbetet.

Göran Hansson

Stefan i öppna Danska

Jag hade glädjen att deltaga i 19:e öppna danska mästerskapen för juniorer. Deltagarna indelades i fyra klasser alltefter rating. I den högsta klassen, DM-klassen, var man tvungen att ha över 2100 poäng, vilket bl a 11 utlänningar hade. Bäst gick det för **Lucas Brunner,** Västtyskland, trots en poäng på de tre sista ronderna. Platserna 2 och 3 belades liksom den första av västtyskar, fjärdeplatsen tog obesegrade **John Emms** från England. Först på sjätte plats kom en Däne, **Lars-Bo Hansen,** som dock hade chansen att vinna hela turneringen om han vann ett remislutspel mot tysk nummer två i sista ronden. I stället förlorade han och det sämsta resultatet någonsin i danska ögon sett var ett faktum.

Ni kanske undrar varför inte mitt namn nämnes bland pristagarna ovan. Förklaringen är enkel: turneringsledarna valde av tekniska skäl att placera mig tillsammans med sju andra danskar (min rating räckte inte till) i andra gruppen. Jag lät mig inte nedslås av detta, utan presterade min bästa schack på mycket länge med en andraplats som följd.

Här följer ett parti som nog intresserar de flesta, både p g a dess teoretiska värde och dess kreativa skönhet.

Nr 126 SICILIANSKT

Liatbern Riemersma-Andreas Bang
Holland Danmark

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 Sf6 4. Sc3 cxd4 5. Sxd4 g6 6. Le3 Lg7 7. f3 Sc6 8. Dd2 0-0 9. 0-0-0 d5 10. exd5 Sxd5 11. Sxc6 bxc6 12. Ld4 e5 13. Lc5 Te8 14. Se4 f5 15. Sd6 Lf8 16. Sxe8 Lxc5 17. c4 Db6 18. Kb1 Lb4 19. De2! 19. Dh6 Sc3† 20. Kc2 Lf8 21. Sf6† Kf 22. Dxh7 Kxf6 och här hade holländaren planerat 23. Dh8† Lg7 24. Td6† Ke7, men svart spelar 24. — Kf7 och vinner. Det underliga är att 23. bxc3 besvaras med 23. — Tb8 och svart vinner. **19. — Sc3†!**

Svart hade planerat 19. — La6, men då avgör vit med 20. Txd5 cxd5 21. Dxe5. **20. bxc3 La3†! 21. Kc2** 21. Ka1 Tb8 **21. — Db2† 22. Kd3 e4† 23. Ke3** 23. fxe4 fxe4† 24. Kxe4 Lf5† 25. Kf4 Dxc3 26. Df3 Lc1† 27. Kg3 De5 28. Kf2 La3 och svart vinner. Här visar det sig att La3† var bättre än Lc3†. **23. — Dxc3† 24. Kf2 Lc5† 25. Kg3 g5 26. Kh3 g4† 27. Kh4 De5! 28. f4 Dxf4 29. Sf6† Kf7 30. Dd2 Le3** uppgivet för på damflytt mattar svart med Dg5† följt av f4.

Kommentarer av segraren i den utmärkta bulletinen.

Stefan Östling

"Ett bättre drag"

I partiet **Winsnes-Magnusson** i JSM uppkom diagramställningen. Kan du se hur vit skulle ha fortsätt? Partiet fortsatte 38. Dxc8 Sf6 39. Dh8 e5 40. Tg7† Ke6 41. Dd8 varefter svart gav upp. Men det finns ett "snyggare" sätt.

"Om sålunda vit i sitt drag 38 avstått från att slå det svarta tornet på c8 och istället spelat **38. Tg7†** hade följt **Kf6, 39. Tg8† Kf7 40. Dg7 matt.** Den pikanta avtäckaren med 39. Tg8† där alltså damen schackar "i lä" av Tg8 oåtkomlig för det svarta tornet på c8, kan väl vara värd ett utropstecken, eller hur?" Så skriver Arne Brandt från Västra Frölunda. Och nog har han rätt!

Lars Bäckström

Succé för nya junior- och kadettklasserna

Uppsala 1985 blir en milstolpe i svenskt juniorschack efter en mycket framgångsrik premiär för det nya systemet för de yngre spelarna. Att vara den förste som segrar i någon av klasserna vid ett sådant tillfälle ger en extra guldkant åt prestationen. Det blev R i k a r d W i n s n e s, Manhem, förunnat att ta en plats i nästa års SM-grupp efter en helgjuten insats i juniorernas 16-mannagrupp. Johan Furhoff, SK Sass, vann JSM-kvalificeringen och den förste av alla svenska kadettmästare blev T e o d o r H e l l b o r g, Wasa.

Vad som främst kännetecknar det nya systemet är uppdelningen i två åldersgrupper, anpassade till FIDE-turneringarna. Dels "ej fyllda 20 år den 1/9" för juniorerna, dels "ej fyllda 16 år den 1/9" för kadetterna. Begreppet "kadett" har med sommarens SM fått en officiell prägel i svenskt tävlingsschack. Det visade sig att åldersindelningen var hälsosam och befrämjade gruppernas jämnhet och spelkvalitet.

I fokus för årets JSM stod förstås de sexton i elitgruppen och andra veckans kadettfinal, båda spelande intill de stora grabbarna i "hagen". Men första veckan var det stora pådraget för de yngsta i Fyrishallen. Förutom JSM-gruppen spelade 68 juniorer i kvalet — 8 ronder nordisk schweizer — 88 kadetter i fyra monradgrupper, också 8 ronder. Det skulle egentligen ha varit åtta kadettgrupper men i år stämde det bättre med fyra. De två främsta från varje grupp gick till finalen. Arrangörerna i UASS är värda stort beröm för genomgående goda spelförhållanden.

Vi skall göra en kort resumé över vad som hände i grupperna under de två spännande SM-veckor-

Rikard Winsnes — juniormästare 1985. Foto: Björn Kobbel.

JSM 1985

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	P
1. R Winsnes	2286	—	½	0	½	1	1	½	½	1	½	½	1	½	1	1	½	10
2. H Jonsson	2141	½	—	1	1	0	½	1	0	1	½	½	½	½	½	1	1	9½
3. R Helgason	2265	1	0	—	½	0	½	1	½	1	½	1	½	1	0	1	1	9½
4. A Ziegler	2148	½	0	½	—	1	1	½	½	1	½	0	0	1	1	1	½	9
5. B Eriksson	2153	0	1	1	0	—	0	½	½	½	1	1	½	½	½	½	1	8½
6. M Burwick	2209	0	½	½	0	1	—	1	½	½	0	½	½	1	½	1	½	8
7. R Callergård	2201	½	0	0	½	½	0	—	1	1	0	1	½	½	1	1	½	8
8. R Wessman	2185	½	1	½	½	½	½	0	—	0	1	0	1	½	1	0	1	8
9. L-G Eklund	2215	0	0	0	0	½	½	0	1	—	1	1	1	0	½	1	1	7½
10. C-F Johansson	2155	½	½	½	½	0	1	1	0	0	—	1	½	½	½	0	1	7½
11. D Östergaard	2137	½	½	0	1	0	½	0	1	0	0	—	1	½	½	½	1	7
12. N Ottenklev	2141	0	½	½	1	½	½	½	0	0	½	0	—	½	1	½	1	7
13. R Lindegren	2154	½	½	0	0	½	0	½	½	1	½	½	½	—	0	1	½	6½
14. G Åström	2137	0	½	1	0	½	½	0	0	½	½	½	0	1	—	0	½	5½
15. J Magnusson	2165	0	0	0	0	½	0	0	1	0	1	½	½	0	1	—	½	5
16. T Johansson	2132	½	0	0	½	0	½	½	0	0	0	0	0	½	½	½	—	3½

na. Det finns anledning återkomma till många episoder och partier. Här bör juniorerna själva höra av sig till TfS.

Göteborgsdominans i JSM-gruppen

Många trodde nog att 15 ronder skulle bli ett alltför mastigt program för våra elitjuniorer — men de kom på skam. Med undantag av några "remironder" var det frejdigt spel rätt igenom. Uttagningen till den första JSM-gruppen gick efter rating, bortsett från två platser som reserverats för ettan och tvåan i Öppna JSM. Och det var segerherren från Markaryd, göteborgaren Ari Ziegler, AK 77, som länge hade täten också i Uppsala.

Ziegler seglade fram med förlig vind och hade efter sju ronder bara tappat två halvor. Sedan kom en svacka med många remier men han var obesegrad fram till rond 12, då han ledde ensam på 9 poäng. Det viskades om att loppet var kört... Men så inträffade det oväntade! Ziegler fick tre nollor i följd mot Ottenklev, Jonsson och Östergaard i de avslutande ronderna.

Synd på en så fin ansats, kunde man säga om man inte tillhörde konkurrenterna, som inte var sena att ta befälet. Mest lyckosam bland dem blev gruppens andre göteborgare Rikard Winsnes, som tog väl vara på sina chanser. Med tre remier på slutet säkrade han sin seger, ensam på 10 poäng.

Den nye svenske juniormästaren fyllde 17 år under tävlingen i Uppsala. Han har länge tillhört den översta toppen bland landets juniorer med en spelstyrkekurva som ökat stadigt och säkert. Bland deltagarna i JSM var han den som hade högst rating, 2286. Winsnes har gjort många uppmärksammade resultat under senare år och skuggat Ferdinand Hellers, även om han ännu inte fått in så spektakulära fullträffar som denne. I SM-gruppen blir den unge manhemiten helt klart ett namn att räkna med.

Juniormästaren från 1982, Hans Jonsson, Schack 08, gjorde en praktfull slutspurt och tog andraplatsen efter att tidigare ha besegrat trean Reynir Helgasson, Kirseberg. Båda slutade en halvpoäng efter Winsnes, vars enda nederlag inträffade just mot Helgasson i rond 9. Zieglers färgstarka insats gav honom en odelad fjärdeplats. I övrigt talar sluttabellen.

*

JSM-kvalificeringen

Johan Furhoff, Sass, och Magnus Holm, Delectus, går till nästa års JSM-grupp. Det första kvalet av det här slaget präglades för övrigt av den förres ohämmade framfart med sex raka ettor följda av två remier — en mycket säker prestation, som lovar mycket för framtiden.

Furhoff, som blev 16 år bara några dagar efter turneringen, har tidigare haft ingen mindre än sverigemästaren Åkesson som tränare på Storkyrkoskolan i Stockholm. Enligt egen utsago försöker han som svart anlägga spelet positionellt. Som vit går han till angrepp, bl a med kungsgambit, vilket följande dust i rond 3 visar:

Nr 127 KUNGSGAMBIT

Johan Furhoff — Per Ädelroth

1. e4 e5 2. f4 e×f4 3. Sf3 d5 4. e×d5 Sf6 5. Le2 S×d5 6. c4 Sf6 7. d4 Lb4† 8. Sc3 0-0 9. 0-0 c5 10. d5 Lf5 11. L×f4 L×c3 12. b×c3 Sbd7 13. Ld3 L×d3 14. D×d3 Te8 15. Tab1 b6 16. Tbe1 Sf8 17. Lg5 Sg6 18. T×e8† D×e8 19. L×f6 g×f6 20. Te1 Dd7 21. Sd2 Se5 22. Dg3† Kf8 23. Dh4 Kg7 24. Se4 De7 25. Tf1 Sg6 26. Dg4 Te8 27. S×f6 De3† 28. Kh1 Te5 29. d6! De2? 30. D×e2 T×e2 31. d7 Td2 32. Sd5 1-0

Det var naturligt att de övrigas insatser i den stora kvalgruppen kom något i skuggan av Furhoffs. Tvåan Magnus Holm startade litet trevande men blev utan nederlag och var och en av dem som höll remi mot Furhoff. Holm tillhörde de högrankade i gruppen, medan Furhoff med 1744 var inlottad som nr 20 och nu gör ett stort språng i sin utveckling.

Liksom Holm har trean Sven Ängskog, Sandviken, låtit höra tala om sig tidigare. En ny bekantskap var däremot Nässjös Karl-Olof Carlsson, liksom Lars Nilsson, Sala. De tre sistnämnda hade samma kvalitetspoäng och placeringarna beror av lottning eller annan subtil särskiljning. Till sexpoängarna sällade sig också Henrik Persson, Gällivare, meriterad i många tidigare skoltävlingar.

Slutställning för pristagarna: 7 poäng: Johan Furhoff, SK Sass. 6 poäng: Magnus Holm, Delectus, Sven Ängskog, Sandviken, Karl-Olof Carlsson, Nässjö, Lars Nilsson, Sala, Henrik Persson, Gällivare. 5 ½ poäng: Mats Tuvesson, Åhus, Klas Britse, Schack 08, Alexej Glasenapp, Sala. 5 poäng: Tomas Arvidsson, Katrineholm, Per Ädelroth, Köping, Jörgen Eriksson, Eskilstuna, Niclas Hedin, Täby, Anders Alexandersson, Skövde, Gregor Reid Halmstad, Magnus Oskarsson, Arboga, Christer Ljung, Hallunda.

Teodor Hellborg kadettmästare

Som väntat kom kadettfinalen att samla många gryende talanger från norr till söder i landet — ett verkligt getingbo. Så mycket större heder har Teodor Hellborg av sin insats. Till hans farligaste medtävlare hörde inte oväntat Magnus Eriksson, Limhamn, och Pontus Sjödahl, Halmstad, som blev tvåa och trea.

Hellborg startade finalen med tre segrar, bl a mot Sjödahl, remiserade mot Eriksson och i slutronden mot Jesper Hall, Lund. Kadettmästaren

Kadettfinal 1985

		1	2	3	4	5	6	7	8	P
1. Teodor Hellborg, Wasa SK, Stockholm	1737	—	½	1	1	1	½	1	1	6
2. Magnus Eriksson, Limhamns SK, Malmö	1958	½	—	½	1	½	1	1	1	5½
3. Pontus Sjödahl, Halmstads SS	1894	0	½	—	½	1	1	1	1	5
4. Peter Laveryd, Schack 08, Norrköping	1877	0	0	½	—	1	1	1	1	4½
5. Arno Marcussen, SS Luleå	1748	0	½	0	0	-	1	1	1	3½
6. Jesper Hall, Lunds SK	1929	½	0	0	0	0	—	1	1	2½
7. Paul Hansson, Västerås Östra SK	1685	0	0	0	0	0	0	—	1	1
8. Thomas Gustafsson, Norsjöbygdens SK	1503	0	0	0	0	0	0	0	-	0

spelar med ett iomponerande lugn och ser ut att kunna ta till vara sina chanser såväl i försvar och angrepp.

Nr 128 KUNGSGAMBIT

Teodor Hellborg - Pontus Sjödahl

1. Sf3 Sf6 2. c4 g6 3. d4 Lg7 4. Sc3 0-0 5. e4 d6 6. Le2 e5 7. 0-0 Sc6 8. d5 Se7 9. Sd2 a5 10. Tb1 Sd7 11. b4 a×b4 12. T×b4 f5 13. Sb3 b6 14. a4 Sf6 15. f3 Ld7 16. Le3 f4 17. Lf2 g5 18. Dd3 h5 19. Ta1 Tf7 20. a5 b×a5 21. T×a5 T×a5 22. S×a5 c5 23. d×c6 e.p. D×a5 24. c×d7 S×d7 25. Ta4! Dd8 26. D×d6 Tf6 27. Da3 Sb6 28. Ta6 Lf8 29. Da5 Sc6 30. D×b6 Dd2 31. Sd5 1-0

Hellborg har varit ett stort namn bland landets bästa 14- och 15-åringar med många meriter bl a från nordiska skolmästerskap. Genom sin seger har han befäst sina positioner.

Magnus Eriksson är också ett stort löfteoch blev jämte Hellborg den ende obesegrade i finalen. I sista ronden gjorde han ett tappert försök att komma till rätta med Sjödahl, vilket hade inneburit chans till särspel. Nu blev det remi och därmed en odelad andraplats. Pontus Sjödahl, även han en odisputabel framtidsman, kom ensam trea före Peter Laveryd, Schack 08, vars energiska spel borde givit honom större utdelning.

En intressant debut gjorde "skogarnas son" Tomas Gustavsson, Norsjöbygden utanför Skellefteå. Det var hans första stortävling överhuvudtaget och även om det inte gick så bra i finalen var han den mest överlägsne i kvalgrupperna, se nedan.

Kadetternas kvalificeringsgrupper

Pristagare i **grupp 1:** 1. Magnus Eriksson, Limham, 7, 2. Arno Marcussen, Luleå, 3. Fredrik Attefall, Haparanda, 6 ½, 4. André Nilsson, Västerås Östra, 5. Christer Jepson, Lund, 5, 6. Martin Sjödahl, Halmstad, 7. Patrik Nilsson, Linde, 8. Patrik Lyrberg, Rockaden, Stockholm, 4 ½.

Grupp 2: 1. Tomas Gustavsson, Norsjöbygden, 7 ½, 2. Pontus Sjödahl, Halmstad SS, 6 ½, 3. Jakob Henriksson, Rockaden, Stockholm, 4. Peter Skoglund, Solna, 5 ½, 5. Mathias Hedlin, Arboga, 5, 6. Niclas Hjelm, Rockaden, Stockholm, 7. Anton Åberg, Lundby, 8. Jan-Olov Vatn, Västerås Östra, 4 ½.

Grupp 3: 1. Paul Hansson, Västerås Östra, 7, 2. Peter Laveryd, Schack 08, 6 ½, 3. Tiger H. Persson, Malmö, 6, 4. Mattias Andersson, Norrköping, 5, Marklund, Ronneby, 4 ½, 8. Kent Olsson, Kirseberg, 4.

Grupp 4: 1. Jesper Hall, Lunds SK, 6 ½, 2. Teodor Hellborg, Wasa, 6, 3. Olle Wademark, Mariefred, 5 ½, 4. Robert Karlsson, Mörrum, 5. Andreas Rydh, Morgongåva, 5, 6. Peter Nilsson, Västerås Östra, 7. Torbjörn Hovmark, Vallentuna, 8. Pekka Karppanen, Kallhäll, 4 ½.

Tredelad seger i NM

Någon nordisk mästare nominerades ej i Gjøvik då slutresultatet blev delad seger för trion S. Agdestein, J. Hjartarson och H. Olafson. Nu följer särspel, här ligger Agdestein bäst till då han i händelse av lika resultat blir nordisk mästare i kraft av bäst kvalitetspoäng i Gjøvikturneringen. För svenskarna gick det något sämre än väntat, Harry Schüssler och Michael Wiedenkeller placerade sig på 7:e resp. 8:e plats.

Den stora svenska framgången kom i stället i den öppna klassen i vilken oförliknelige GM Erik Lundin tog 7 ½ poäng på 9 ronder vilket innebar turneringsseger före närmast norrmannen Grottnes, svenskarna Lars-Erik Johansson och Slavko Cisak samt ytterligare ett 60-tal spelare. Vi applåderar!

*

Såväl Michael Wiedenkeller som Erik Lundin rapporterar från turneringarna i nästa nummer av TfS.

Bo Plato

SM-potpurri

Vad är det som gör att man återvänder till SM år efter år och frivilligt utsätter sig för de självtortyrens kval som en schacktävling alltid innebär?

Bengt Hammar, SS Allians, Skänninge, som i år spelade sin nionde turnering i svit i SM-gruppen, gav en lika överraskande som träffande förklaring:

— SM har ett repmötes alla fördelar men inga av dess nackdelar...

Så är det.

Man är mer eller mindre avskuren från yttervärlden, man träffar gamla vänner och får varje år en mängd nya, och under en begränsad tid ägnar man mycket litet intresse åt vad Frans G Bengtsson kallde det substanslösa bråkandet mellan icke-schackspelare.

Uppsala 1985 var inget undantag. Det var varmt som vanligt och trevligt som vanligt.

Om vad som skedde i SM-gruppen skriver Gösta Svenn i en särskild artikel och Lars Bäckström berättar om juniorernas och kadetternas tävlingar. Här ska vi försöka skildra något av allt det andra.

Uppenbarligen är det så att en kvalitativt högtstående SM-grupp drar med sig en kvalitetshöjning även på andra håll. Mycket högrankat folk efteranmälde sig i klass M och tittar man närmare på Klass I finner man att skillnaden uppåt har börjat suddas ut både beträffande ratingtal och spelstyrka. Detta är en process som har pågått under lång tid och kanske leder den så småningom till att en sammanslagning kan bli aktuell.

Varför blev tävlingarna i Uppsala så starka? Överledaren Arthur Illerbrand hade inget hemligt recept men trodde att närheten till Stockholm spelade en viss roll.

Det är för övrigt Illerbrand vi ska tacka för att Uppsala blev SM-stad för första gången sedan 1923 (60 deltagare, vinnare Gustaf Nyholm). Han försökte både 1955, då Upsala ASS fyllde 50, och 1980. Nu, äntligen, hade kommunen insett PR-värdet och gratis ställt Fyrishallen — en utmärkt spellokal — till förfogande. Men på sponsorsidan var det magert och då tävlingarna inleddes kunde Illerbrand förkunna att inte en pryl var skänkt — allt var köpt och betalt!

Arrangemangsmässigt var Linköping 1984 en höjdpunkt. Till den nivån nådde man inte i Uppsala. Men det mesta sköttes utan anmärkning och plus i kanten får man bl.a. för de låga fikapriserna. Den detaljen borde SM-arrangörerna ägna större omsorg, ty den betyder mer för trivseln än man tror.

En sak var inte bra:

Den särskilda lunchserveringen i en närbelägen skola öppnade kl 13. Samtidigt började spelet för SM-gruppen, JSM-gruppen, klass M och kadettfinalisterna, totalt 128 spelare...

Kampviljan i SM-gruppen hade sin motsvarighet i klass M, där 35 av de 88 partierna under de två första ronderna gick till avbrott. Överlägset högst rankad av samtliga startande var Carl-Magnus Björk, SK Rockaden, Stockholm, och han måste naturligtvis räknas in bland favoriterna i grupp 1. Här gjordes också en intressant start av 16-årige Slavko Cicak, Hallunda SK, som ursprungligen var inlottad i JSM-gruppen men som inte hann hem från Jugoslavien i tid för första ronden.

Björk inledde stabilt. Det gjorde också Torbjörn Glimbrant, Upsala ASS, hans klubbkamrat Henrik Sparrman samt evigt unge Anton Fridh, Malmö AS, som särspelade om SM-titeln med Zandor Nilsson redan 1957. Så här överrumplade Fridh Anders Lundin, SK Passanten, Huddinge:

Nr 129 DAMGAMBIT

Lundin-Fridh

1. Sf3 d5 2. d4 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. b3 0-0 Le2 e5 9. cxd5 cxd5 10. dxe5 Sxe5 11. Sd4 Lg4 12. 0-0 Tc8 13. a3 Se4 14. Lb2 Lxe2 15. Sdxe2 Dh4 16. h3

16. — Sf3†! 17. gxf3 Dxh3 18. f4 Tc6 19. Dd1 Le5 20. Sxe4 Th6 0—1

Ett par ronder senare satte Fridh bort damen mot Sparrman och fick stryk även av Glimbrant och då trodde vi nog lite till mans att han hade gett sitt bästa. Cicak spelade under tiden mycket snabbt och säkert och efter åtta ronder delade han ledningen tillsammans med Björk. Med i toppen fanns också Bo Eriksson, Eskilstuna SK och Ingemar Kristiansson, Farsta SK. Den senare hade vid det laget fem vinster i svit — på de återstående fem ronderna gick allt på tok och han fick bara en halv poäng.

Fridh däremot besegrade i tur och ordning Cicak, Björk och Eriksson samt av bara farten även Peter Bytar, Upsala AS och Lars-Erik Johansson, Slottsbrons SK. Den takten kunde ingen av konkurrenterna hålla och Fridh gick i mål en halv poäng före Cicak. Glimbrant blev trea och Björk fyra.

Slutskedet av Fridhs parti mot Björk är värt att återge. Efter närmare sju timmars spel hade Fridh vunnit en bonde och strax före avbrott nummer två offrade han den:

Fridh

Björck

55. f5! Dxe5 56. Tf1 Td6 57. Tf2 (avbrott) **Kg7 58. Df1 Tf8 59. Tdf4 Te8 60. fxg6 Dxg5 61. Tf7† Kxg6 62. T2f5 Dd2† 63. Kh3 Tee6 64. Df3 Dh6 65. Tf8 d4 66. Tg5†! 1—0**

SM-gruppen nästa för Anton Fridh, 64 — jag är övertygad om att hela Schacksverige applåderar!

Grupp 2 var nog den jämnaste av M-grupperna och här skiftade ledartröjan ägare nästan oupphörligt. Göran Rörvall, Uppsala ASK, var högst rankad och gällde som favorit. Han öppnade också i god stil, men i femte ronden blev han besegrad av lågrankade Per Thorén, Schack 08, Norrköping:

Nr 130 JUGOSLAVISKT

Thorén-Rörvall

1. e5 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. f4 Lg7 5. Sf3 0-0 6. Ld3 Sa6 7. 0-0 c5 8. d5 Sc7 9. De1 e6 10. dxe6 fxe6 11. Dh4 Sh5 12. Sg5 h6 13. f5 Ld4† 14. Kh1 Kg7 15. fxg6 Txf1† 16. Lxf1 Kxg6 17. e5 Sg7 18. Ld3† Sf5 19. g4 dxe5 20. Dh5† 1—0

Thorén, som blev juniormästare för två år sedan, rivstartade med 5 poäng på de sex första ronderna och bland hans offer fanns förutom Rörvall även John Ljungdahl, Helsingborgs SS och Anders Kling, SK Rockaden, Sundsvall.

Men Thoréns tempo drogs ner efter förluster mot bl.a. Ove Nilsson, Lunds ASK och Per Larsson, Bollmora SK. Ifatt och förbi gick Anders Larsson, Upsala ASS och Mats Eriksson, SS Manhem, Göteborg. Och som en virvelvind for Gunnar Hedin, Farsta SK fram med sju segrar under de åtta sista ronderna. Avgörandet föll tre ronder före slut, då Eriksson vann mot just Hedin. Sida vid sida sprängde de målsnöret men tre kvalitetspoäng fällde utslaget till göteborgarens förmån.

In i det sista hade Rörvall chansen att gå i fatt men efter tio timmar (!) tvingades han nöja sig med remi i ett slutspel med merbonde mot Rolf Isaksson, SS Allians, Skänninge.

Mats Eriksson, 27, förlorade endast ett parti — mot Anders Larsson. De senaste åren har han abonnerat på någon av de främsta placeringarna i klass M.

Grupp 3 kom, med en lätt tillspetsning, att avgöras redan i första ronden. Då möttes nämligen två av favoriterna, Stellan Brynell, Limhamns SK och Mats Andersson, Lunds ASK och partiet slutade remi. 12 ronder senare stod dessa båda spelare främst med vardera 10 poäng och vardera 86,5 kvalitetspoäng. Brynell hade ett vinstparti mer och detta avgjorde.

Men dessförinnan hade mycket hänt. Och här fanns det gott om andra tänkbara vinnare, t.ex. Ludvig Sandström, SK Rockaden, Malmö, Ingvar Andreasson, SK Kamraterna, Göteborg, Bo Adler, SK SASS, Stockholm och Stefan Marklund, KH-Alliansen.

Adler kom emellertid i otakt redan från början och efter en magnifik inledning med 5 poäng på de sex första ronderna förlorade Marklund fem partier i följd.

Kampen om segern kom därför att stå mellan Brynell, Andersson, Sandström och Andreasson, och utgången var oviss i det längsta. Under de tre sista ronderna tog Brynell tre raka medan Andersson gav ifrån sig en dyrbar halvpoäng till Andreasson. Denne spelade ytterligare två remier. Sandström räknades ut i näst sista ronden efter förlust mot Peter Ryman, Uppsala ASK.

Stellan Brynell, 22, blev tvåa i klass M både 1984 och 1983 — det var på tiden att det lyckades för honom!

*

I klass I hittar man numera ett vimmel av f.d. mästare och även spelare som gjort SM-gruppen den äran. Men på gamla meriter vinner man inga turneringar — allt måste klaffa...

En som fick upp ångan redan från början var Tomas Carnstam, Lunds ASK i I:2. Här är ett snyggt parti av honom mot Anders Jansson, Schack 78, Uppsala:

Nr 131 SICILIANSKT

Jansson-Carnstam

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 e5!? 5. Sb5 a6 6. Sd6† Lxd6 7. Dxd6 Df6

Den karaktäristiska ställningen i systemet med 4. — e5. Det är en öppen fråga om svarts utvecklingsförsprång uppväger vits löparpar och sundare bondeställning.

8. Dd1

Under 70-talet ansågs detta drag vederlägga hela varianten. Vit avser att utnyttja svarts svaghet på d5 och vill samtidigt hålla ett öga på c2. Tidigare föredrog man de något riskabla dragen 8. Dc7 eller 8. Da3. Senaste mode är 8. Dxf6 (!).

8. — Dg6 9. Sc3

Svart måste bekänna färg. Den omtalade "vederläggningen" börjar med 9. — Sge7 10. h4! med hotet h4-h5. Om svart inte har något att förlora kan han prova 10. — f5!? Efter det lugnare 10. — h5 kan en teorikunnig vitspelare framtvinga ett vunnet slutspel.

9. — d5!

Introducerat i turneringen i Graz 1979. Draget har skänkt nytt liv åt hela e5-varianten. Synd bara att vit kan slinka undan med 8. Dxf6...

10. Sxd5 Dxe4† 11. Le2!?

Stampartiet från 1979 (Damjanovic—Wittman) fortsatte med det något passiva 11. Se3. Mest spelat är 11. Le3 Sd4 12. Sc7† Ke7 följt av 13. Sxa8, 13. Dd3 eller 13. Tc1 — allt efter nerver och spelstil. Vit följer (sig själv ovetande) en rekommendation av holländaren René Olthof, som 1981 ägnade detta drag en lång teoriartikel.

11. — Sd4 12. Sc7† Ke7

En vild ställning. Några möjligheter: 13. Sxa8!?, 13. Kf1 Tb8!, 13. f3 Sxc2† 14. Kf1!, 13. Lg5† Sf6 14. f3 (14. Kf1 Tb8).

13. Sxa8 Dxg2

Svart får inte frestas att genast vinna tillbaka tornet. Efter 13. — Sxc2†? 14. Kf1 Sxa1 infångas Sa1 men inte Sa8.

14. Tf1

Efter 14. Kd2 Sf6 tvingas kungen ut på brädet. Vem vågar försöka?

14. — Lf5

Vit är i svårigheter: 15. Ld3? faller på 15. — Sf3† 16. Ke2 Lg4!. Dithof föreslår 15. Le3 Sxc2† 16. Kd2 Sh6 med oklart spel.

15. b3!?

För att ge kungen en fristad på b2 — dessutom hotar vit La3†. Vit förkastade 15. Le3 Sxc2† 16. Kd2 på grund av 16. — Dd5† 17. Kc1 Dc6. Men, efter 18. Lf3! hade han vunnit själv! Svart vinner emellertid på annat sätt: 17. — Sxe3! 18. fxe3 (efter 18. Dxd5 Sxd5 erövrar svart Sa8) Dc5† 19. Kd2 Db4† 20. Kc1 Sh6.

15. — Sxc2† 16. Kd2 Dd5† 17. Kc3 Da5† 18. Kb2 Sf6

Vit ges inget andrum: 19. Ld2? Da3† 20. Kc3 Tc8† 21. Lc4 Txc4†! 22. Kxc4 Db4† matt. Samma bestraffning får 19. Tb1?

Mats Eriksson, SS Manhem, en av tre klass M-segrare och nästa år i SM-gruppen.
Foto: Björn Kobbel.

19. a3!

Med idén 19. — Td8? 20. b4 och vit står på vinst.

19. — Txa8 20. Ld2

Efter 20. b4? Dc7 21. Ta2 Td8 22. Ld2 Se4 vinner svart pjäs.

20. — Dc5!?

Svart vill locka fram b3-b4 för att förhindra ett framtida Lb4† och retirerar därför inte genast till c7 eller b6. Men framför allt vill svart förleda vit att söka motspel med 21. Le3...

21. Le3?

Nödvändigt, och kanske tillräckligt, var 21. b4. Läget verkar oklart efter 21. — Dc7!? 22. Tc1 Tc8 23. Le1! (det hotar Le2-d3). Säkrare men likaledes oklart är 21. — Db6 22. Tc1 Sd4.

21 — Sxe3! 22. fxe3

22. — Dxe3!!

Vit hade bara räknat med 22. — Td8? 23. Dc1. Nu hotar svart att vinna med Tad8. Om vit säkrar d-linjen (23. Tf3 De4 24. Td3) bör svarts materiella fördel avgöra på sikt. Återstår att syna offret:

23. Txf5? Td8 24. Tf3

Försöket 24. Dc2 Td2 25. Txe5† faller på att svart slår tillbaka med schack. Nu får svart i stället fullfölja kombinationen:

24. — Td2†! 25. Kb1

Efter 25. Kc1 skulle vit tappa Ta1 (25. — Txd1† 26. Kxd1 Dd4†).

25. — Txd1† 26. Lxd1 Dg1 27. Kb2?

Förlorar genast men på 27. Td3 eller 27. Kc1 avgör e5-e4 etc.

27. — Dd4† 28. Ka2 Dd2† 29. Lc2 Dxc2† och matt.

Kommentarerna är Carnstams egna.

7½ tycks vara något av ett magiskt poängtal för Per Vernersson, 16, Linköpings ASS. I fjol vann han klass II på 7½, i år I:11 på 7½. För säkerhets skull påpekar vi att 7½ inte räcker för seger i klass M nästa år...

En annan östgöte att hålla ögonen på blir Dan Lindgren, Schack 08, Norrköping, som efter åtta raka segrar i I:14 nöjde sig med remi i sista ronden.

Men det var inte bara ungdomar som vann — rutinerade kämpar som Egon Bergman, Ljusdals SK och O W Johansson, SS Delectus, Märsta tog båda hem sina klass I-grupper.

I klass II knöts mycket av intresset till de fyra datorer som ställde upp i fyra olika grupper. Det skedde på initiativ av Svenska Schackdatorföreningen (SSDF) som ville försöka få en uppfattning om hur bra egentligen datorerna är jämfört med "vanliga" spelare.

Alla fyra hade åsatts 1750 som ratingtal, och det stod sig av resultaten att döma ganska väl. Bäst klarade sig svenskprogrammerade Conchess 4 MHz (med Ulf Rathsmann som "pappa"), som blev tvåa och faktiskt bara var en poäng från att gå upp i klass I.

Hur känns det att spela mot en dator under ordnade tävlingsförhållanden? Här är några spelarröster:

— Den spelar väldigt bra, man har inte råd att göra några misstag (Gunnar Berg, Hässelby SK om Turbostar 432).

— Det är lite kusligt med en motståndare som inte har något ansikte, man får ju inga reaktioner på dragen (Björn Marcussen, SS Luleå om Super Constellation).

— Jag hade tur som fick remi (Tor Liljeström, SK S:t Erik, Stockholm om Turbostar 432).

I Liljeströms parti uppstod efter 41 drag följande intressanta situation:

I dålig ställning och med svår tidsnöd hade Liljeström (svart) offrat pjäs för att slå sönder vits kungsflygel och rädda en halvpoäng via evig schack. Nu följde:

42. Sxe5 Tg5† (42. — Th5 43. Dc7†) **43. Sg4 Txg4† 44. fxg4 Dxg4†** ½—½

Kaj Engström, SS Luleå kom förbi och såg i blink: 42. Dxg8†!! Kxg8 43. Se7† Kf7 44. Sxf5 och vit bör vinna tämligen enkelt tack vare fribönderna på damflygeln!

Då tävlingarna började sade Frank Arkbo, SSDF, att han var nöjd om datorerna klarade 50 procent. Det gjorde tre av dem. Den fjärde, USA-tillverkade Elegance, fick nöja sig med mindre.

Veteranernas elitgrupp blev ovanligt spännande i år och då näst sista ronden började var inte mindre än sju av de tio deltagarna direkt iblandade i toppstriden. Tre man kom på samma poäng och ett invecklat räknande tog vid innan Alvar Johnsson, Olofströms SK kunde utropas till segrare.

Han hade inlett med 3½ poäng på de fyra första ronderna. Sedan fick han en liten svacka i mitten av turneringen men besegrade mot slutet två av de värsta konkurrenterna.

Alvar Johnsson är ingalunda obekant med rollen som vinnare. Redan 1939 erövrade han sitt första distriktsmästerskap för Nordskåne och under ett halvt sekel har han varit en fruktad motståndare i landet sydöstra hörn.

Ytterst nära var den här gången både Åke Boman, SK Kamraterna, Trollhättan och Lars-Erik Lundgren, Schack 08, Norrköping. Två ronder före slut ledde Lundgren, men så fick han stryk av Boman...

K E Gannholm, Burs SK, stupade mot Johnsson i sista ronden och fjolårsvinnaren Eric Friberg, SS Springaren, Kävlinge spelade för många remier för att kunna upprepa sin triumf.

Även i veteranernas allmänna grupp var det hårt och kvalitetspoängen fick fälla utslaget. Gamle mästaren Jean Mörby, Lidköpings SS, vann före oskiljaktiga Stig Härwell, Hörja SK och Gunnar Westerholm, Skutskärs SK.

Dessa båda genomgick turneringen utan nederlag. Det gjorde även Anders Boström, Wasa SK, Stockholm, som slutade en halv poäng efter tättrion.

* * *

Bästa förening blev Schack 08, Norrköping, som erövrade 19 "medaljpoäng" (3 för förstaplats, 2 för andra, 1 för tredje) och en inteckning i ett nyuppsatt vandringspris. Sedan följde SS Manhem, Göteborg, Farsta SK samt Linköpings ASS, alla 14 poäng, SK Rockaden, Stockholm, Wasa SK, Stockholm, Lunds ASK samt Finspångs SK, alla 12, SK -47, Mariestad 11 samt Limhamns SK, Malmö och SK SASS, Stockholm, båda 10.

129 klubbar, från Kiruna SS i norr till Solhedens SK, Trelleborg i söder, tog poäng.

* * *

Yngst i år var Patrik Lyrberg, 8, SK Rockaden, Stockholm. Han "upptäcktes" på Fritids för två år sedan och SM-debuterade med att bli åttonde pristagare i en av kadetternas kvalgrupper. Andra veckan spelade Patrik i klass III men då gick det inte lika bra.

Flera spelare var 80 eller äldre. En av dem var Conny Jansson, Upsala ASS som redde sig aktningsvärt i veteranernas allmänna grupp.

*

Årets SM var det sista, sett ur organisatorisk synpunkt, för Lars Bäckström, som snart går i pension efter 22 år som riksinstruktör. Nu vill han börja jobba med skolschack och spela själv som omväxling. Bli inte förvånad om han står på startlinjen vid SM i Malmö nästa år.

* * *

Sven Carlsson, Västerås ASK, fortsätter att utöka sin oslagbara svit av SM-tävlingar. Nu gjorde han sitt 54:e SM i rad och i klass I var han bara en poäng från prisplats.

* * *

Posten gladde filatelisterna med en specialstämpel under kongressdagen.

* * *

Är det verkligt möjligen att ta 8 poäng av 9 möjliga och ändå inte vinna sin grupp? Jodå, Rikard Gör-

8-åriga Patrick Lyrberg, SK Rockaden, Stockholm. Yngst i SM-tävlingarna. Foto: Roland Åselius.

man, Landskrona SK, råkade ut för det ödet i III:2 under vecka 1. Lyckligtvis träder den s.k. 80-procentsregeln i kraft och ombesörjer den välförtjänta uppflyttningen.

* * *

En enda spelare genomgick årets SM utan poängförlust. Det var Henrik Skölderfors, Finspångs SK i III:3, vecka 2, som med nio raka var två poäng före närmaste man. En fin prestation!

Mest överlägsen var dock Dan Lindgren, Schack 08, som i klass I med 8½ var 2½ före tvåan i gruppen.

* * *

Lars-Åke Schneider och Lars Karlsson fyllde 30 under SM. Ingemar Schütz mötte dem på deras respektive bemärkelsedag och "bjöd" på var sin poäng.

* * *

Deltagarsiffror — eller rättare sagt antalet starter — stannade vid 1.030, den bästa sedan Borås 1979 (1.082). Fördelningen blev följande:

SM: 16, JSM: 16, M: 88, J-kval: 68, K-kval: 88, I: 140, II, 93+ 174, III: 78 + 216, V-elit: 10, V-allm: 35, K-final: 8.

* * *

Stormästaren Erik Lundin hälsade på under några dagar och passade bl.a. på att sälja sin memoarbok. Han hade också ställt en samling historiska schackbilder till förfogande och dessa visades i foajén.

En annan prominent besökare var Börje Jansson, Sverigemästare 1968 och 1970 samt landslagsankare under en följd av år. Han har varit en sällsynt gäst i turneringslokalerna på senare år men kan enligt uppgift tänka sig att börja tävla igen, dock inte på högsta elitnivå.

* * *

Riksradion var, som vanligt, på plats och det samspelta paret Lars G Warne och Uno Hedin levererade ett antal tiominutersprogram med resultat, intervjuer etc. Men TV vågade sig, som vanligt, inte utanför tullarna...

* * *

Att lära sig vinna är lätt, att lära sig förlora betydligt svårare. På annat sätt kan man inte förklara den sjukdom som leder till att somliga spelare avbryter tävlandet efter ett eller flera nederlag. Den grasserar i alla klasser, inte minst de högre, och ställer till problem för både arrangörer och medtävlande. Stark medicin, t.ex. avstängning, rekommenderas som botemedel.

Det var klent med det kvinnliga deltagandet i år, men några tappra förtjänar att uppmärksammas: Anneli Dalmau, Solna SS debuterade i klass M men mötte mäktigt motstånd och fick nöja sig med 4½ poäng. Anna-Lena Karlsson, Västerviks ASK blev tvåa i II:8 (v 1) på goda 6½ poäng, en halv poäng efter segraren. I III:18 (v 2) erövrade Berith Andersson, Kymbo SK tredje pris med 6 poäng, en poäng efter vinnaren.

* * *

Juniorer och kadetter härjade vilt i prislistorna under vecka 2. Här är några av dem:

Magnus Holm, SS Delectus, Märsta ordnade först en andraplats i J-kvalet och blev sedan trea i en klass I-grupp. Joakim Bergré, SS Manhem, Göteborg tog 7½ i klass II och gick upp. Klas Britse, Schack 08, Norrköping och Christian Jepson, Lunds ASK erövrade andraplatser. I klass III vann Janne Hakala, SK Rockaden, Stockholm, Tommy Saukkonipi, Schack -64, Haparanda, Olle Wademark, Mariefreds SK, Mattias Andersson, Norrköpings SS och Per-Gunnar Persson, SK En Passant, Svedala, sina grupper.

Ett 70-tal spelare dubblerade i de lägre klasserna och spelade båda veckorna.

* * *

Utgivarna av SM-bulletinen undanbad sig alla jämförelser med fjolårets högklassiga produkt. Nu drabbades man av sjukdomsfall och andra kriser och måste i stort sett nöja sig med att återge partierna från SM-gruppen. Ledsamt för ambitiöse bulletinchefen Hardy Marcks.

* * *

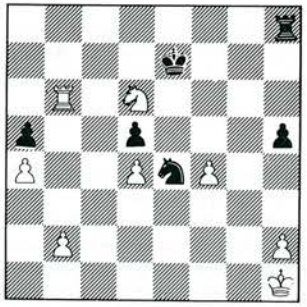
Då tävlingarna började intervjuades bl.a. överledaren Arthur Illerbrand av lokalradion. Sedan klipptes inslaget så att allt han hade sagt försvann. Han tog skadan igen när Rotary inbjöd honom att hålla föredrag i Hantverkshuset över ämnet "Hur man arrangerar ett SM".

* * *

Den traditionella SM-blixten samlade 140 deltagare, som kvalspelade för respektive A-, B- och C-final i tio 14-mannagrupper. A-finalen vanns av Jonny Hector, Kirsebergs SK, Malmö som erövrade 8 poäng av 9 möjliga. Tvåa, distanserad med en poäng, kom Harry Schüssler, Limhamns SK, Malmö och trea Lars Karlsson, SK SASS, Stockholm. I B-finalen delades segern av Henryk Dolata, Linköpings ASS och Slavko Cicak, Hallunda SK, medan C-finalen såg Michael Berg, Hässelby SK, som vinnare.

* * *

Vi avrundar med ett par intressanta slutspel. Den här ställningen uppstod efter 40 dag i M:1 mellan Torbjörn Glimbrant, Upsala ASS (vit) och Bo Eriksson, Eskilstuna SK:

Båda spelarna var i detta läge — tionde ronden — med i den absoluta toppstriden och varje halvpoäng var viktig. Ställningen ser ut att vara lätt vunnen för vit, men Glimbrant ville undvika de knepiga situationer som kunde uppstå med torn + f- och h-bonde samt torn + a- och h-bonde. Således följde:

41. Sxe4 dxe4 42. Tb5 Kf6 43. Txa5 Td8 44. Txh5 Txd4

Tre bönder mer för vit — nu måste det väl ändå vara klart? Nja...

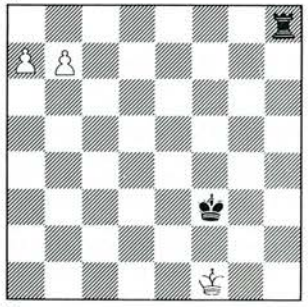
45. b3 Td3 46. Tb5 Tf3 47. Kg2

Tvunget, annars sticker e-bonden.

47. — Txf4 48. Kg3 Tf1 49. Kg2 Tf4 50. Tb4 Ke5 51. a5 Tf8 52. Ta4 e3 53. Ta2 Ke4 54. b4 Tg8† 55. Kf1 Kf3 56. a6 Tc8 57. Ta1 Tg8 58. Te1 Tg7 59. b5 Ta7 60. h4

60. h3 är ett bättre försök men leder också till remi vid korrekt spel.

60. — Th7 61. b6 Txh4 62. Txe3† Kxe3 63. a7 Th8 64. b7 Kf3

65. Remi!

Om 65. Ke1 Ke3 66. Kd1 Kd3 67. Kc1 Kc3 68. Kb1 Th1† 69. Ka2 Th2† etc.

Om vit hade försökt med 64. Kg2 hade han t.o.m. kunnat förlora: 64. — Tg8† 65. Kh3 Kf3 66. Kh4 Kf4 67. Kh5 Kf5 68. Kh6 Kf6 och nu går inte 69. Kh7 på grund av 69. — Ta8!

Kommentarer: Bo Eriksson

Den här avbrottsställningen uppstod i M:3, åttonde ronden, mellan Jan-Åke Hansson, Kirsebergs SK, Malmö (vit) och Uno Nävert, Linköpings ASS:

Vit hade förseglat **65. Kg2** men gav sedan upp utan fortsatt spel. Orsak: Efter 65. — Kc3! går a-bonden obevekligt i dam!

*

Från biblioteksfronten

Dansk Skakbibliofil Forenings tidskrift SKAKBOGSAMLEREN har utkommit med ett koncentrerat nr 1/4 1984, som också utgör den samlade tionde årgången av denna mycket intressanta utgåva. Tyvärr meddelas samtidigt att tidskriften icke längre kan utkomma. Ekonomiskt underlag saknas till vilket vi med en suck kan tillägga att utgivning av schacktidskrifter alltid legat väl till för svältkonstnärer.

Föreningens framtid skall behandlas vid ett möte. För alla som är intresserade av schacklitteratur och schackets kulturhistoria har varje nummer som B.B. Jensen i Brönshöj sänt ut under tio år varit ett stort glädjeämne. Sista (?) numret håller hög klass med artiklar om Stefan Zweig och Bertrand Russell. Storsamlarna Egbert Meissenburg och Gerd Meyer skriver om sina samlingar och Mårten Sundberg om Böös schackböcker.

Ett tack till B B Jensen och kretsen kring honom för ett utomordentligt arbete. Vi hoppas att utgivningsfrågan på något sätt skall lösas.

A.B.

Lennart Hansson

Interzonturneringarna

Sommarens interzonturneringar har visat att Sovjets slagstyrka i schackvärlden är tämligen ograverad. Av de tolv spelare som från interzonspelet kvalificerade sig till kandidatturneringen i Montpellier i Frankrike senare i höst var inte mindre än hälften från Sovjet.

Den sovjetiska dominansen var särskilt markant vid den första interzonturneringen i Tunisien, där tre sovjetspelare återfanns i den kvartett som gick vidare. Jusupov vann på 11,5/16 före Beljavskij 11 men sedan lyckades den ungerske veteranen Portisch kila in sig på tredje plats på 10 poäng före de båda andra ryssarna Gavrikov och Tjerning med 9,5 poäng. I ett särspel senare vann Tjerning över Gavrikov med 3,5-2,5.

Den andra interzonturneringen i Taxco, Mexiko blev från början märkbart försvagad sedan två starka spelare som John Nunn, England, och Robert Hübner, Västtyskland, gett återbud. Världstrean Jan Timman, Holland, var i deras frånvaro den givne favoriten och holländaren vann också överlägset. Spelmässigt var starten trög för Timman; han var i underläge mot både Spraggett och Pinter men höll undan och ledde med 4,5 poäng efter de första sex ronderna. I fortsättningen slog han Alburt, Romanisjin och Simen Agdestein och tog en orubblig ledning. Turneringen bjöd på flera överraskningar; en sådan var kubanen Nogeiras andraplacering men ännu mer oväntat var Spraggetts avancemang till kandidatspel. Den sovjetiska insatsen var minst sagt beskedlig: bara exvärldsmästaren Michail Tal lyckades kvalificera sig. Romanisjin och Balasjov hamnade i bottenskiktet. Balasjov måste bryta på grund av sjukdom när fyra ronder återstod. Ur nordisk synpunkt var 18-årige Simen Agdesteins delade sjätteplats med femtiprocentig utdelning glädjande. Agdestein hade faktiskt vinstchans mot Timman men gick fel och förlorade.

Resultat: Timman 12, Nogueiras 10 ½, Tal 10, Spragett 9, Speelman 8, Agdestein 7 ½, Alburt 7, Browne 6 ½, Pinter 6 ½, Romanisjin 6 ½, Sisniega 6 ½, Prandstetter 6, Saeed 5 ½, Balasjov 4 ½.

*

Inför interzonturneringen i Biel var Ulf Andersson mycket optimistisk och ansåg sig ha mycket goda chanser att kunna gå vidare. Ulf Andersson kämpade hårt genom hela turneringen för att kvalificera sig, men det är troligt att svensken missade chansen att gå vidare redan i de inledande ronderna.

Ulf hade enl. egen uppfattning vinstställning i första, fjärde och sjätte ronderna mot Short, Quinteros resp. Martin men spelade bort fördelen och fick nöja sig med remi. I trettonde ronden spelade Jansa hårt på angrepp mot Ulf och fick ett visst tryck men han förbrukade massor med tid och hade blott tjugo minuter kvar av betänketiden efter 16 drag. Ulf ville frigöra sig och spelade på säkerhet med resultatet att tjecken kom undan med remi. Så blev Ulf Andersson turneringens remikung med femton remier, fjorton i följd, och två vinster. Den första kom i 14 ronden mot Gutman, ett parti som enl. Ulf borde slutat oavgjort men Gutman spelade på vinst i en klar remiställning och förlorade. I näst sista ronden var Ulf illa ute mot Partos men tog hem spelet.

Sokolov öppnade starkt och höll ledningen till åttonde ronden då han förlorade mot turneringens stora överraskning, den unge holländaren John van der Wiel. Ledningen övertogs så av Vaganian som spelade mycket offensivt. Hans spel imponerade dock inte på Ulf Andersson som konstaterar att sovjetspelaren kunde ha förlorat flera partier. Men Vaganian fortsatte sitt poänggivande spel och toppade ensam sluttabellen. Närmast följde Yasser Seirawan, USA, efter en kolossal slutspurt med fem poäng på de sex sista ronderna. Ljubojević, en av favoriterna låg länge väl till men sedan han missat vinsten mot Margeir Petursson i elfte ronden och måste ge remi efter 74 drag gick luften ur jugoslaven. Petursson var f.ö. en uthållig motståndare. Han stod bl.a. för turneringens längsta parti mot Seirawan som blev remi efter 114 drag. Striden om den fjärde viktiga platsen blev hård mellan Short, van der Wiel och Torre. Före slutronden låg Short en poäng efter de två andra, men i finalronden vann han över van der Wiel samtidigt som Torre förlorade sitt parti mot Sax. De tre kom alltså på delad tredje plats och fick mötas i ett särspel om den fjärde biljetten till Montpellier. Short och van der Wiel vann särspelet på 3,5 poäng före Torre 2. van der Wiel slog Short med 2,5-0,5 men Short går vidare på grund av bättre kvalitetspoäng i interzonturneringen.

Resultat: Vaganian 12 ½, Seirawan 11 ½, Sokolov 11, Short 10 ½, van der Wiel 10 ½, Torre 10 ½, Polugajevskij 9 ½, Ljubojević 9 ½, Ulf Andersson 9 ½, Rodriguez 8, Sax 8, Jansa 7 ½, Quinteros 7 ½, Petursson 7, Gutman 6 ½, Li 6, Partos 4, Martin 3 ½.

Damerna spelade två interztonturneringar som inte kunde genomföras som planerat. Intresset för turneringarna var minimalt vid FIDE-kongressen i Saloniki; ingen arrangör anmälde sig. Så småningom åtog sig Sovjet och Kuba arrangörskapet, men dessa länders politiska system vållade en hel del trassel. Nava Sterenberg, Kanada, t.ex. skulle spela i Sovjet, men eftersom hon utvandrat från Sovjet krävde hon att i stället få spela i Havanna. Markovic, Jugoslavien, uteblev därför att hon inte fick någon sekundant och så fick man spela med sexton spelare i Sovjet i stället för planerade 18. Litinskaja, Sovjet, segrade på 11/15 före Ming Wu Kina 10,5 och Brustman, Polen 10. Dessa tre går vidare till kandidatspel. Brustman kvalificerade sig efter särspel med Zajtseva, Sovjet.

Resultat: Marta Litinskaja 11, Ming-Quien Wu 10 ½, Agnes Brustman 10, Ludmila Zajtseva 10, Nona Gaprindasjvili 9 ½, Susan Matveeva 9 ½, Nina Gurieli 9, Margareta Muresan 8, Nina Høiberg 7 ½, Giovanna Arbunic 7, Lena Glaz 7, Maria Ivanka 5 ½, Rohini Khadilkar 5, She-Ian Liu 4 ½, Arias 3, Pepita Ferrer 3.

Än trassligare blev starten i Havanna. Stadler, Jugoslavien, vägrade komma av samma skäl som Markovic. Tatjana Lematchko, Schweiz, vågade av politiska skäl inte komma. Den anmälda Ribeiro, Brasilien, fick startförbud av FIDE; hon ansågs ej kvalificerad! Sterenberg sattes upp på deltagarlistan och arrangörerna gjorde upp en spelplan för 16 spelare. Men Malgorzata Wiese från Polen som skulle åkt med sovjetiska Aeroflot kunde inte komma; alla plan var fullbokade! Och så slutligen Ivona Jezierska från USA som fastnade i Panama! Hon har utvandrat från Polen men saknar amerikanskt pass och kom aldrig fram. Så kunde spelet börja men trasslet bestod genom hela tävlingen. Två spelare var nämligen spelfria varje rond och det var inte möjligt att få riktigt grepp om ställningen under kampens gång.

Pia Cramling var topprankad i Havanna och naturligtvis storfavorit. Pia inledde också starkt och tog ledningen men i fortsättningen fick hon inte spelet att stämma och föll tillbaka. Det slutade med en sovjetisk dubbelseger. Alexandrija vann på 10/13 före Achmilovskaja 9,5. På delad tredje plats följde så Pia Cramling, Joseliani, Sovjet och Nutu, Rumänien 8,5. Denna trio får göra upp om en tredje plats i kandidatturneringen i ett särspel som utsatts att börja i Stockholm den 25 augusti. Det blir en fyrrondig turnering. Hamnar Pia på samma segerpoäng som någon av medtävlarna går hon vidare, eftersom hon hade bästa kvalitetspoängen i interzonturneringen. Vid seger för Pia Cramling kommer kandidatturneringen att spelas i Malmö nästa år. Utöver de sex spelarna från interzonturneringarna deltar Irina Levitina och Lidia Semenova, båda Sovjet, som redan har kvalificerat sig. Kandidatturneringen blir dubbelrondig och segraren får senare nästa år möta världsmästaren Maja Tjiburdanidze i en match om VM-titeln.

Resultat: Nana Alexandrija 10, Elena Achmilovskaja 9 ½, Pia Cramling 8 ½, Nana Ioseliani 8 ½, Dana Terecenco-Nutu 8 ½, Gulnar Sasjàtova 7, Zsuzsa Veröci 7, An Yang-Feng 6 ½, Susan Walker 6 ½, Diane Savereide 5 ½, Zirka Franeta 5, Asela De Armas 4, Nava Sterenberg 3, Stepanka Vokralova 2 ½.

*

Kommande turneringar

S.A. Fenix — "Knalle-Kvarten"

Tid: 5/10. **Spelplats:** Moldegatan 4, Borås. **Spelform:** 2-mannalag, 9 ronder Monrad, 2×15 min./parti. **Priser:** 90% av startavgifterna, ratingpriser. **Anmälan:** senast 3/10 till Leif Svensson, Plogv. 3, 510 45 Sparsör, tel. 033/691 14, Yngve Rundqvist 033/13 14 35. Ange parets sammanlagda rating! Startavgiften Kr 100:-/par erlägges vid den personliga anmälan i spellokalen senast kl 09.30.

Solstadsträffen, Karlstad - Midälvaschacket, Sundsvall - Björkstadsschacket, Umeå-Billerud Open

Se sep. annons.

Strömstad Open — se TfS/5

*

Utlandet

Ostende 3rd Open International Tournament of Ostende 21-29/9. 9 ronder schweizer. **Upplysningar:** G. Lamote, Fr. Musinstraat 35 35 box 5, B-8400 Ostende.

Belgrad 11.th Belgrade Open International Chess Tournament 2-12/11. 11 ronder schweizer, för spelare med FIDE-rating. **Upplysningar:** Sahovski Savez Beograda, Deligradska 27/III, YU-11000 Beograd, tel. 656-846.

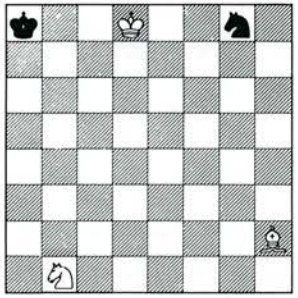
Prenumerera på TfS

STUDIER

Originalbidrag och lösningar till A. Hildebrand, Box 323 S-751 05 Uppsala 1P, Sverige

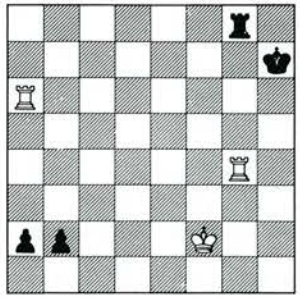
Tre originalstudier från Sovjet

2442 J.M. Makletsov
Sovjet

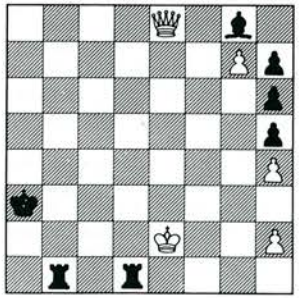
Vinst

2443 D. Gurgenidze
Sovjet

Remi

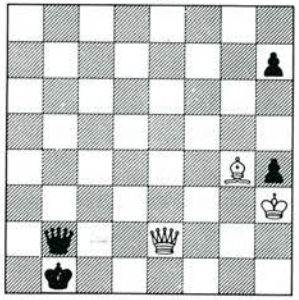
2444 D. Gurgenidze
Sovjet

Vinst

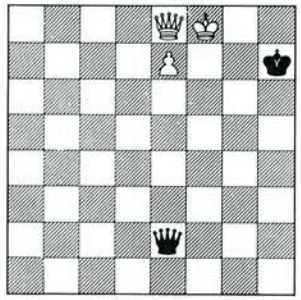
Tre förstapristagare

2445 V. Kosyrev
1 Pr Schachmaty v SSSR 1984

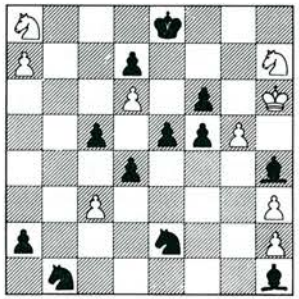
Vinst

2446 J. Pospisil
1 Pr Fritz' 70-årsjubil. -82 Dom 1984

Vinst (svart börjar)

2447 J. Rusinek
1 Pr Problem 1977—78

Remi

Originaltrions 2442 bjuder på klassiskt material: K + L + S mot K + S. Trots att området är ganska väl avbetat verkar dock denna studie inte ha några direkta föregångare. Den tekniskt mycket skicklige georgiern David Gurgenidze har specialiserat sig på studier med de svårhanterliga tunga pjäserna D och T. Nr. 2443 och 2444 är goda exempel på hans stil. Som så ofta i dylika studier med tungt material, verkar spelet något mekaniskt, men är icke desto mindre långt ifrån poänglöst. Vi sätter lösningsfristen till den **1 oktober.** Insändningar till studiered. Som vanligt blir det ett bokpris för bästa lösningar.

Lösningar till reproduktionerna 2445—47

2445 av en av Sovjets nya stjärnor på studieområdet segrade i fjolårets förmodligen starkast besatta studieturnering. Av de deltagande bidragen — i allt 39 — utgick 8 på grund av defekter eller föregångare. 21 studier (!) kom med på prislistan, varvid kvalitén för ett halvt dussin av de främst placerade var sådan, att de hade kunnat få högsta utmärkelse i mängen annan internationell tävling. Den enda utländska studien som fått äran att hamna på prislistan var tjecken Matous andrepristagare som vi skall återge vid ett senare tillfälle. Kosyrevs förstapristagare är onekligen en topprestation väl värd

sin utmärkelse. Lösningen lyder: 1. Lf5 Ka 2 2. Le 6 med följande två huvudvarianter: a) 2. — Ka3 3. Dc4! h6! 4. Lf7! (Ej 4. Lg8? Db6! och efter 4. Ld5? h5 hamnar vit själv i dragtvång. På 5. Le 6/f7 följer Db5! 6. Dxb5 patt.) 4. — h5 5. Ld5! och svart som är vid draget är i dragtvång: 5. — Db5! 6. Dc3! Ka4 7. Lc6 och vinner. Eller b) 2. — Kb1 (2. — Ka1? 3. De1 Db1 4. Dc3 Db2 5. Da5 Kb1 6. Lf5 Kc1 7. De1X) 3. Dd1 Dc1 4. Db3 Db2 5. Lf5 Kc1 (På 5. — Ka1 följer 6. Da4 Da2 7. Db4! h5 8. Dc3 Db2 9. De1 följt av matten på a5.) 8. Dd3! med en upprepning av ledmotivet från variant a); men nu på diagonalen b1-g8 i st. för a2-68) 6. — h6! 7. Lg6! (7. Lh7? Df2! eller 7. Le4? h5 — dragtvång, eller Lf5/g6 De2! 9. Dxe2 = ekopatt.) 7. — h5 8. Le4! Svart är återigen i dragtvång: 8. — De2! 9. Dc3! Kd1 10. Lf3 osv.

2446 var en av deltagarna i Fritz' jubileumstävling, som samlade 103 (!) bidrag dock av genomgående medelmåttig kvalitet. Jubilaren, som avdömde turneringen, tilldelade högsta utmärkelsen sin mindre kände landsman Pospisil för följande goda, men synnerligen skissartade fempjäsare som bjuder på två T-promotioner. a) 1. — Dg4 2. Df7† Kh7 3. Df6† (3. Dd5? Df5† 4. Dxf5 patt) Kh7 4. e8T! med vinst. (Ej 4. e8D? Dg8† 5. Ke7 Df8† med patt.) Eller b) 1. — De5 2. Df7† Kh6 3. e8T! (Ej 3. e8D Dd6† 4. Dfe7 Df4† 5. Kg8 Dg3† 6. Kh8 De5† 7. Dxe5 patt.

2447 av Polens nu världsberömde Rusinek visar något så ovanligt som en "evig Plachutta": 1. Sc7† Kd8 2. g6 a1D 3. g7 Da2 4. c4! (4. Sd5? Lxd5!) Dxc 4 5. Sd5! Dc1† 6. Sf4! Dg1 7. Sg2! Dc1† 8. Sf4 Dc4 9. Sd5! med positionell remi. Jan Rusinek vann nyligen Polens studiemästerskap med 101 poäng (!) före Ruszczynski 13, Halski 9 osv.

Läsarkommentarer

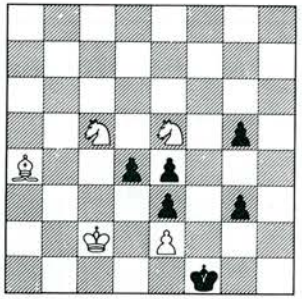
Som redaktör gläds man alltid när publicerade artiklar vinner anklang hos läsekretsen. Kjell Krantz, Lund kommer här med några värdefulla påpekanden till artikeln om Emil Prevorovský i TfS 5/1985. Som KK anger innehåller **2438** två dualer. Dels håller vit lätt remi efter 1. Tb7 Sd6† 2. Kd4 (i st. f. 2. Kd3) Sxb7 3. Ld5† samt 4. La2 och dels efter 1. Kd4(!) b1D 2. Ld5† Kd6 3. Ta6†! (dock ej Txf7? då svart schackar till sig en av vits pjäser!) Ke7 4. Ta7† Kd6 remi.

Inkorrekt tycks även **2435** vara. I författarens huvudvariant: 1. Kc8 Le2 2. b5 Lxb5 3. b7 La6 4. Kxd7 Lxb7 5. e6† behöver svart inte offra på e6 utan kan lugnt spela **5. — Kf6!.** Efter 6. e7 Sxd5! vinner svart t.ex. med:

a) 7. e8D Lc6† 8. Kd8 Se6† 9. Dxe6† (tvunget) Kxe6 10. d7 Sf6! etc (men förstås inte 10. — Lxd7?? patt!!).

b) 7. e8S† Kf7 och vit är i dragtvång, sålunda 1) 8. Sc7 Sb6†/Sf6† 9. Kd8 Sc6 matt. 2) 8. Kd8 Se6† 9. Kd7 Sb6 matt.

2435 A Emil Prevorovský
Korrektur av Kjell Krantz
(Tillägnas SM-85 i Uppsala)

Vinst

Eftersom svart vinner i 2435, skulle man kunna spegelvända studien, som det syns här på diagrammet. Lösningen lyder då: 1. Ld7! g4 2. Lxg4 g2 3. Lh3 Kxe2 4. Lxg3 d3 5. Kc3! etc.

Vi tackar Kjell Krantz för hans intresse och hoppas så småningom kunna publicera någon originalstudie av honom själv!

MONRADPROGRAM-BASIC

Programkonstruktör: Jan Petersson, matematiker vid Chalmers Tekniska Högskola.

Effektivt och mycket lättkört: Mata in resultaten så sköter programmet resten:

— Monradlottning med vit/svart.
— Speciallottning av rond 2.
— Poängställning efter varje rond.
— Slutställning med kvalitetspoäng och antal vunna partier.

Tre programversioner: För fickräknare (pris 100:-), VIC 64 (130:-), ABC 80 (130:-) inkl. bruksanvisning. För VIC 64 och ABC 80 ingår också programkasett.

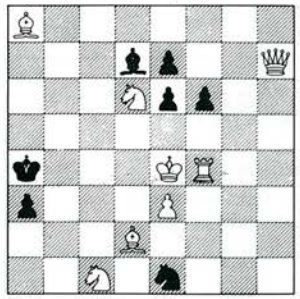
Kapacitet: Fickräknare med 2800 bytes RAM tar upp till 14 ronder med 28 spelare.
VIC 64 klarar 19 ronder med 675 spelare!

Betalning: Till Kungsbacka Schackklubb, postgiro 17 78 54-7.
Angiv önskad version.

??? PROBLEM

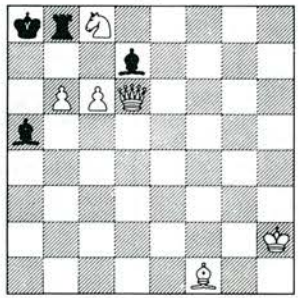
Bidrag och lösningar till
LENNART LARSSON, Pl 6292,
S-443 00 Lerum

14600. György Bakcsi, Budapest.

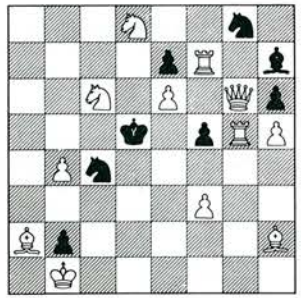
Matt i 2 drag.

14601. Lars Larsen, Sönderborg (Danmark).

Matt i 3 drag.

14602. Andrej J. Lobusov, Moskva.

Självmatt i 2 drag.

14603. Viktor Tjepizjnyj, SSSR. (Sjachmatny V SSSR, 1978. Spec.-pris). Vit: Kb2 Df8 Td2 Td3 La7 Lf3 Se2 Sh2. Svarrt: Ke1 Te3 La4. Matt i 2 drag.

14604. Grigorij Gamza, Novosibirsk (SSSR) Vit: Kf8 Df1 Tc5 Tg5 Lc7 Sd8 Bf2 h4. Svart: Kf6 Tb6 Lc8 Bb4 d6 e7 f7 g3 g6. Matt i 2 drag.

14605. Knut Moberg, Rydsgård. Vit: Ka5 Dh5 Tf2 Lb2 Sb4 Sb5 Bb3. Svart: Kc5 Te2 Lf5 Lh8 Bc7 d4 d5 h7. Matt i 2 drag.

14606. Herbert Hultberg, Stockholm. Vit: Kd6 Tf4 Sd8 Ba4. Svart: Kc8 Ba5 a7. Matt i 3 drag.

14607. Herbert Hultberg, Stockholm. Vit: Kf2 Df6 Be5 g5. Svart: Kf8 Lf7 Bd6 h6. Matt i 3 drag.

14608. János Csák, Békéscsaba (Ungern) Vit: Kd2 Tc6 Td8 Bb4. Svart; Kd4 Db3 Lh1 Sd7. Hjälpmatt i 2 drag. b) Bb4 på f4.

14609. Risto Pohjonen, Pori (Finland) Vit: Kd1 Lf1. Svart: Kd5 Tc2 Td8 Lc3 Sb5. Hjälpmatt i 4 drag.

Lösningstävlingen. Med ovanstående tio problem inleds andra halvårets lösningstävlingar. Betingelser för tävlingarna finns i TfS 1, sid 45. Lösningar mottages tacksamt, och helst före 20 oktober, under adress Lennart Larsson, Pl 6292, S-443 00 Lerum.

Bokpriserna i TfS 10 vanns av Stefan Hagström, Sundbyberg och Bo Åkerlund, Sandviken.

Rättelse. Problem 14593 (Jonsson) i TfS 5 skall ha svart bonde på d6.

Lösningar till problemen 14517 — 14526, TfS 9

14517 (Hoffmann) 1. d4 (2. Se7) c×d3 e.p./c×d4/ T×f5 2. T×d3/T×d4/d×c5. Försök: 1. d×c3/ d×e3? Td2! 1. d3 (2. d×c4) c×d3 2. T×d3 men 1. — S×d6! Intressant spel med vit bonde som huvudaktör.

14518 (Dittrich) 1. Sc5 (2. Te4) Sd6/Tf4 2. Se6/Sb3. Försök: 1. S×d2? Sd6! 1. Sg5? Tf4! Tema B/anti-Lewman jämte dualförhindring. Förf. har, inte utan framgång, sökt komponera i H. Ahues stil.

14519 (Juozenas) 1. Sc5 (2. Sh3 3. Da1.) L×g5 2. Dg4 Lf4/Kf6 3. Dg7/Dd4. 1. — Lg3 2.Sd7 Kf4 3. Dc1. Förspel: 1. — Kf4/Lg3 2. Dh2/D×g3 Försök: 1. Dg4? L×g5 2. Sc5 men 1. — Kd4! Vacker och svårlöst trea med modellmatter.

14520 (Larsen) 1. T×b7 T×g4 2. Te7 (hot) De6 3. Lg7. 1. — D×f2 2. Kc4 1. — Df8/Dc8/D×c2/ Ke6 2. Kc6/Kb4/Sc4/D×f5/Db2. Spännande duell mellan svart dam och vit kung. Tyvärr bilöslig med 1. Dd3 (2. Dd6) Td1 2. De3 1. — D×d3 2. Lg7. 1. — Tc1 2. Kb4.

14521 (Ingre) 1. d7 (2. Sd6) Tg6 2. Kc2 (3. Tb4) T×b6 3. S×b6 1. — Tg5 2. Kd2 Tb5 3. Tc3. 1. Kc2? (2. Tb4) Lg6! 1. Kd2? Lg5! Logiskt kombinationstema i klädsam dräkt.

14522 (Hannelius) 1. Dd4 Lf4 2. Sd3 Ld2. /1. Lc5 Lc7 2. Kb4 La5./ 1. Kd4 De2 2. Sc5 Le5./ 1. T×c4 Lf4 2. Db3 Dd2. Modellmatter. Till jämförelse har Christer Jonsson sänt ett eget alster (Die Schwalbe, febr. 1983): Ke8 De5 Lb3 Ba2. — — Kd3 Dg2 Tg4 Ld2 Sf1 Bd7. Hjälpmatt 2. 5 lösningar. 1. Lb4 La4 2. Kc4 Lb5. /1. Le1 Dd4 2. Ke2 Ld1./ 1. Dc6 Ld1 2. Dc2 Le2. /1. Sg3 Dc5 2. Se2 Lc2./ 1. Lc3 Df4 2. Dc2 Lc4.

14523 (Lindberger) 1. S×e4 (dragtvång) Dragpliktsproblem med skenspelet 1. — L — 2. T×f4. Lösning med ett betydligt utökat variantspel. Bra.

14524 (Holm) 1. Dh8 (2. Dg8) Flera goda varianter och utmärkt inledning.

14525 (Bakcsi) 1. S×c5 Sb3 2. S×b3 Da7. /1. S×d4 Sb3 2. S×b3 Da7. De båda vita springarna måste bort. En rolig idé.

14526 (Bunka) Med 2 lösningar. 1. f1T 2. Tf5 3. T×e5 4. T×e4 5. T×c4 6. Td4 7. T×d3 D×d3. / 1. f1S 2. Sg3 3. S×e4 4. Sd6 5. S×c4 6. S×e5 7. S×d3 D×d3. Dessa lösningar ser ju trevliga ut men tyvärr ödelägges det hela av bilösningar: 1. Kc7 3. Kc5 4. f1L 5. L×d3 6. Le2 Dd6. /1. Ke7 2. Ke6 3. f1×L 4. L×d3 5. Le2 6. Lh5 7. Lf7 Dd6.

Lösningar till problemen 14527 — 14538, TfS 10

14527 (Ahues) 1. Sc5 (2. S×b3) Kc4/Lc4/Th3 2. Se6/De3/T×g4. Försök: 1. S-? (2. De3) Lh6/Th3 2. Df6/T×g4. men 1. — Le5! 1. Sf6? Lh6! 1. Sg5? Le5 2. Se6. men 1. — Th3! Fortsatt angrepp med hotväxling. En tematiskt värdefull uppgift med god inledning.

14528 (Prins) 1. S×c3 (2. S×d5) Tb2/Ld4/D×c3 2. f×g8S/f8D/T×f4. Försök: 1. S×f4? S×h6! Moskva-temat i försök och lösning.

14529 (Pachl) 1. Te7 (2. Th4) Sf5/Sf6 2. L×g5/D×g7. Försök: 1. Tee4? Sf6 2. D×g6. men 1. — Sf5! 1. Te5? Sf6 2. Lg5. men 1. — Sf5! 1. Te6? Sf5 2. Dg6. men 1. — Sf6! Intressant och möjligen originellt linjespel. Betyget dras ned väsentligt av att försöken 1. Te4? och 1. Te5? har samma vederläggning. (C.J.)

14530 (Hermanson) 1. D×g2 (dragtvång) Le2/Ld3/Lc4/Lb5/La6/L×g2/S—/d6 2. S×e2/T×d3/T×c4/K×b5/K×a6/Td1/Kc7/Kc6. Sex varianter med Lf1. Förträffligt.

14531 (Rohm) 1. Lg5 (2. S×d7) d6 2. Se3 d×c4/d4/d×e4/S×a6 3. T×c4/c×d4/d×e4/S×d7. 1. — d×c4/d4/d×e4 2. Te5/c×d4/S×e4 1. — d6 är en stor variant. Ett mycket fint och svårlöst problem. (O.B.) Goda förförelser. Det här tyckte jag om. (C.a H.)

14532 (Werle) 1. Tg8 Db1 2. Tg1 1. Tab8? De2! 1. Tf8? Df2! 1. Th8? Db1! Verkligt fina försvarsdrag. (G.R.)

14533 (Lobusov) 1. Dh1 hot 2. Sf5 Dd4/De3 3. Sh6 Lf5. 1. — Tg8 2. Sf5 3. Sg7 1. — Tf8 2. Sd5 Dd4 3. Sf6 1. — D×h5 2. Sg2 Kd5 3. Sh4 Le4. 1. — T×h5 2. Sf1 3. Dh5. Omväxlande och trevliga varianter men tyvärr går också 1. Sd5 Dd4 2. Sb4 T×h5 3. Sd3 L×d3.

14534 (Lundström) Skenspel: 1. — Lb4 2. Sc5 Lc3. Lösning: 1. Ke5 Le7 2. Sd6 Lf6. Matteko i stilren form. Såvitt jag kan se är det möjligt spara en pjäs genom att ersätta La8 och Tf3 med vit Df3. (C.J.) Accepteras av författaren.

14535 (Garai) 1. Sc5 De2 2. Ke4 Tb4 b) 1. Kd4 Td8 2. Sc3 S×e6. Mycket njutbart. (G.R.) Två svarta pjäser fängslade i båda lösningarna. Svårlöst och välgjord uppgift.

14536 (Myrhaug) 1. Ld1 Försök: 1. Ld3? f6 2. Lg6. men 1. — f5! 1. Lf3? d6 2. Lc6 men 1. — d5!

14537 (Strzaka) 1. Tf7 g4/e4 2. L×d3/Lh3. Försök: 1. L×d3? g4/e4 2. Tf7/Le2. men 1. — Kg4! 1. Lh3? g4/e4 2. Lg2/Tf7. men 1. — Ke4!

14538 (Hultberg) 1. Td3 (2. Tb3/Tf3/Th3) g4 2. Tb3 1. — f4 2. Tf3 1. — h4 2. Th3 Bilöslig i 2 drag med 1. Ta5, Ta6, Ta8 och i 3 drag med 1. Te7 Kd1 2. Kf2. Förf. korrigerar genom att tillsätta vit Be5. Fleck-temat med tre varianter.

PASSA PÅ!

Utländska tidskrifter:

Tio schacktidskrifter från tio olika länder — allt 1980-talet endast Kr 25:-

*

Äldre årgångar av TfS
— se annons i aprilnumret!

*

Tidskrift för Schack

Postgiro 604634-6

Slottsbrons SK inbjuder till

BILLERUD OPEN

5-6 okt. i Grums kommunbibliotek
25 km väster om Karlstad

Spelform: 7 ronder modifierad Monrad. 45 min. per spelare och parti.

Rond 1: startar 5/10 kl. 12.30.

Priser: 2000/1000/500/300. Ratingpris 300 för var 10:e deltagare nedanför de 10 högst rankade.

Anmälan: 100:-sen/50:-jun f-67 el. senare insättes på pg. 440 14 71-0 Slottsbrons SK senast 30/9. Ange ratingtal från 1/9. Anmälan kan också ske på telefon till någon av kontaktpersonerna.

Logi: Rekommenderar vi Grums Bruks-hotell, tel. 0555/103 50.

Kontaktpersoner:

Lars-Erik Johansson 054/16 68 20 vardagar
0555/117 74 helger
Gunnar Andersson 0555/134 32

BJÖRKSTADSSCHACKET

1-3 november 1985

SK Rockaden och OK Hotell i Umeå har nöjet att under allhelgona-helgen inbjuda till den öppna turneringen Björkstads-schacket för 7:e gången.

Spelform 7 ronder schweizer.
Betänketid 40 drag/90 min. därefter 20 drag/30 min.

Program Fre 1/11 11-13 personlig anmälan SK Rockadens klubblokal Östra Kyrkogatan 28, 14-17 Rond 1

Priser 1:a 2000:- 2:a 1000:- 3:e 750:- 4:e 500:-.

30 delt. Ratingpriser — 1700 och 1700-1900. Vardera 500 kr.
OK:s ungdomspris till bäste junior yngre än 18 år 500:-.
Fler deltagare = fler och högre priser:

Anmälan göres genom att sätta in startavgiften 150:- (jun. 100:-) på postgiro 20 17 34-1 SK Rockaden senast 21/10-85.
Vid efteranmälan uttages extra avgift 25:-.
Startavgiften går oavkortat till prispotten!

Information om turneringen och billigt logi kan erhållas från Kent Vännman tel. 090/19 42 08 eller Rockadens kansli 090/13 96 26.

Logi OK Hotell erbjuder följande:
Enkelrum 225:-
Kombirum 300:-. Säng + bekväm bäddsoffa (2 bäddar).
Dubbelrum 325:- begränsat antal.
Extrabädd 75:-
Priser per natt.
Alla alternativ inklusive frukost.
OK har restaurang med fullständiga rättiugheter, där man kan äta alla mål till rimligt pris.
Bokning och förfrågningar OK Hotell 090/13 24 00.

Spellokal: Nybyggda OK Hotell.

MIDÄLVASCHACKET 1985
Sundsvall

Arrangörer: 50-årsjubilerande Medelpads SF och Sundsvalls Tidning.

Tid: 5-6/10 1985, med början kl. 14.00 den 5/10 och 09.00 den 6/10 (personlig anmälan senast kl. 13.30 5/10)

Spelplats: Gustav Adolfsskolans matsal, Södra Järnvägsgatan 39 A.

Spelform: 10- el 12-mannagrupper. De två bästa i varje grupp till finalspel söndagen den 6 okt. 30 min speltid per parti; handikapp: 15-15, 19-11, 23-7, 25-5 min.

Klassindelning: A: 2000 el mer; B: 1800-1999; C: 1600-1799; D: 1599 el. mindre.

Priser: Kr 3 500/1 750/1 000/500 samt juniorpris. Dessutom plakettpriser.

Prisutdelning: Snarast efter sista finalronden (ca kl. 16.30 söndag 6/10).

Extraturnering: Blixtturnering för eliminerade spelare 6 okt.

Anmälan: Senast 30/9 genom insättning av startavgiften, kr 125:-, på pg. 91529-8 (Medelpads SF). Ange ratingtal!

Logi: Genom Medelpads Turistbyrå, tel. 060/11 42 35.

Upplysningar: Göran Lundblad, tel. 060-15 32 31 (kvällstid).

Först i Sverige!

Nu finns det en daglig schackspalt i Kvällsposten. Nyheter, kommentarer, intervjuer, partier.

Varje dag. Sju dagar i veckan. Har Du en nyhet? Eller ett bra parti?
Ring Bo Plato på Kvällsposten – tel 040-281670!

KVÄLLSPOSTEN

SOLSTADSTRÄFFEN

KARLSTAD ASS inbjuder till den 12:e upplagan av Solstadsträffen på OK Motorhotell i Karlstad

TID: Allhelgonahelgen, den 2-3 nov. 1985. Personlig anmälan i spellokalen senast kl. 12:45 på lördagen. Prisutdelning ca 15:00 på söndagen.

ART: Som tidigare, dvs. indelning efter ratingtal i grupper om max 22 spelare och alla mot alla enligt Bergers system samt 15 min per spelare och parti.

PRIS: Grupp 1. 2800 1250 800 600 500. Grupp 2. 1250 750 500 350 250. Grupp 3. 800 500 350 250. Grupp 4. 700 400 300 200. Grupp 5. 600 350 250 200. Grupp 6. 500 350 250 200.
Rankingpris 225 kr/grupp.

LOGI: OK Motorhotell erbjuder i år helpension till ett verkligt lågt pris.
Dubbelrum: 220 kr/spelare
Enkelrum: 295 kr. *Boka rum i god tid!*
OK Motorhotell, Höjdg. 3, 654 68 Karlstad.
Tel. 054-13 10 00.

ANMÄLAN: Sker genom insättande av startavgiften (se nedan) på postgiro 88 41 40-5 Karlstad ASS och "helst" före den 23/10. Ange ratingtal.
Seniorer: 160 kr.
Juniorer: 135 kr (f -67 eller senare)

GM fri start och fritt uppehälle. IM fri start.

BPA DIVISION MÅLERI
Karlstad
Turneringssponsor

NYHET FÖR 1985

KARLSTAD BPA MÅLERI CUP

Karlstad BPA Måleri Cup, som är ett fint pris värt ca 1000 kr, tillfaller den gruppsegrare som har tagit flest poäng i Solstadträffen. Vid lika poäng vinner spelaren i den lägre gruppen. "Poängrekordet" är från 1983, då Lars Karlsson vann hela 20 partier!

För information ring: **Björn Särén 054-16 27 60, Kjell-Åke Andersson 054-238 37, Gösta Lundell 054-311 15, Bernhard Burman 054-15 60 91**

Västergötlands Tryckeri AB, Skara 1985 0711

ISSN 0040-6848